100E JAARGANG NUMMER 9 DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN • SEPTEMBER 2000

LIAHONA

100E JAARGANG NUMMER 9 DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN ▪ SEPTEMBER 2000

LIAHONA

OP DE OMSLAG
Voor: Fotograaf: Craig Dimond; Arnold Friberg, *Nephi berispt zijn opstandige broers* (detail). *Achter:* Fotograaf: Craig Dimond.

OMSLAG *DE KINDERVRIEND*
Fotograaf: Tamra H. Ratieta.

ARTIKELEN

VOOR DE JONGEREN

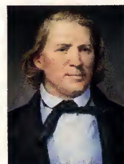

ZIE BLZ. 38

DE KINDERVRIEND

ZIE BLZ. 40

ZIE BLZ. 2

ZIE BLZ. 12

ZIE BLZ. 28

september 2000 100e jaargang Nummer 9
LIAHONA 20989-120
Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Het Eerste Presidium:
Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust

Raad der Twaalf:
Boyd K. Packer, L. Tom Perry, David B. Haight, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Editeur: Marlin K. Jensen
Adviseurs: F. Enzio Busche, John M. Madsen, Alexander B. Morrison

Directie afdeling leerplannen:
Hoofddirecteur: Ronald L. Knighton
Directeur redactie: Richard M. Romney
Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loyborg

Redactie:
Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner
Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson
Redacteur: Roger Terry
Assistent-redacteur: Jenifer Greenwood
Rooster: Beth Dayley
Assistent publicaties: Konnie Shakespear

Afdeling vormgeving:
Leidinggevend art-director: M. M. Kawasaki
Art-director: Scott Van Kampen
Senior vormgever: Sharri Cook
Vormgever: Thomas S. Child, Tadd R. Peterson
Productiemanager: Jane Ann Peters
Productie: Reginald J. Christensen, Kari A. Couch, Denise Kirby, Deena L. Sorenson, Claudia E. Warner
Digitale voorbewerking: Jeff Martin

Abonnementen (in VS):
Directeur: Kay W. Briggs
Distributiemanager: Kris Christensen
Manager: Joyce Hansen

Vertaling:
CPB Vertaalbureau
Heschepad 1, NL-5341 GS Oss
Telefoon: 0412-690490; Fax: 0412-690266

Nieuwsredactie:
Nieuwsredacteur: Frans Heijdemann
Grovestins 64
NL-7608 HN Almelo
Telefoon: 0546 865984
Kopij liefst op diskette aanleveren.

Abonnementenadministratie:
Administratrice: R. de Kock-Goudberg
Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 030-6053804
Fax: 030-6000502

Abonnementsprijs:
Nederland: NLG 22,00 België: BEF 390,00. Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptgirokaart (België: stortings-/overschrijvingsformulier).

Stuur bijdragen en vragen, anders dan voor de rubriek Kerknieuws naar: *Liahona*, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA; of e-mail naar CUR-Liahona-IMag@ldschurch.org

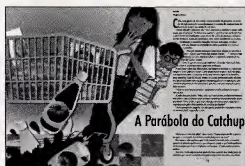
De *Liahona* (een woord uit het Boek van Mormon dat 'kompas' of 'aanwijzer' betekent) wordt gepubliceerd in het Albaans, Armeens, Bulgaars, Cebuano, Chinees, Deens, Duits, Engels, Ests, Fijisch, Fins, Frans, Haïtiaans, Hiligaynon, Hongaars, Ilokano, Indonesisch, Italiaans, Japans, Kiribati, Koreaans, Lets, Litouws, Malagassisch, Mongools, Nederlands, Noors, Oekraïens, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Samoaans, Spaans, Tagalog, Tahitiaans, Thais, Tongaans, Tsjechisch, Vietnamees, IJslands en Zweeds. (Frequentie verschilt per taal.)

Uitgever:

For Readers in the United States and Canada:
September 2000 Vol. 100 No. 9. LIAHONA (USPS 311-480) Dutch (ISSN 1522-9173) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $15.50 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canadian Poste Information: Publication Agreement #1604821)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

POST

HULPMIDDEL VOOR DE GEZINSAVOND

Ik ben blij met de *Liahona*. Elke maandag houd ik gezinsavond met mijn dochtertje van zes. We zingen een lofzang, bidden, bespreken een tekst uit het Boek van Mormon en ik lees een verhaal uit *De Kindervriend* voor. Als het verhaal uit is, legt mijn dochter het uit, en ik sta verbaasd hoe goed zij het begrijpt. Ik weet dat de *Liahona* haar geestelijke vooruitgang bevordert.

Erica Maria Silva Moreira
Wijk José Walter 2
Ring Fortaleza-Zuid (Brazilië)

HULPMIDDEL VOOR DE ZHV

Ik gebruik de *Liahona* als een van de bronnen voor mijn ZHV-les op de eerste zondag van de maand. Ik heb daar bij mijn voorbereiding veel steun aan. Ik beschouw de *Liahona* als een van de beste leermiddelen bij het lesgeven.

Christine Odulio-Bornilla
Wijk Manila 1
Ring Pasay (Filipijnen)

HULPMIDDEL VOOR HET JEUGDWERK

Door de artikelen in de *Liahona* ben ik meer over Jezus Christus te weten gekomen en ben ik de evangeliewaarheden gaan begrijpen. De *Liahona* is ook een hulpmiddel voor me bij het lesgeven in mijn jeugdwerkklas. Onder andere de artikelen over de participatieperiode zijn heel bruikbaar omdat er ideeën voor activiteiten met de kinderen in staan.

Winstong Raphael Guevara Gutiérrez
Wijk Batahola
Ring Managua (Nicaragua)

VERSTERKT GETUIGENIS VAN JEZUS CHRISTUS

Ik ontvang de *Liahona* al jaren en hij is voor mij een metgezel in mijn eenzaamheid geworden. De *Liahona* is het beste communicatiemiddel met leden in andere delen van de wereld. Als ik hun getuigenis lees, wordt mijn getuigenis van de Heer Jezus Christus sterker. De raad van de profeten en apostelen geeft me ook kracht, geloof en hoop.

Ramon Trevizo
Wijk Rio Grande (Spaanstalig)
Ring Albuquerque-Zuid (New Mexico)

ETIKETTEN

President Thomas S. Monson
Eerste raadgever in het Eerste Presidium

De National Gallery op Trafalgar Square in Londen is een van de belangrijkste kunstmusea in de hele wereld. Het museum beveelt trots zijn Rembrandt Room en Constable Corner aan en raadt iedereen met klem aan de meesterwerken van Turner te bezichtigen. Bezoekers komen van over de hele wereld. Ze komen er opgebouwd en geïnspireerd vandaan.

De schriftgeleerden in de tempel mogen de jongen dan wel het etiket 'intelligent' hebben opgeplakt, maar zeker niet dat van 'Zoon van God en toekomstige Verlosser van het hele mensdom'.

Tijdens een bezoek aan de National Gallery verbaasde het me dat daar op een heel opvallende plaats prachtige portretten en landschappen tentoongesteld waren waarvan de naam van de kunstenaar niet vermeld werd. Toen ontdekte ik op een mededelingenbord de volgende uitleg:

'Deze expositie bevat een groot aantal schilderijen die gehangen hebben in een voor het publiek toegankelijk, maar wat minder bezocht deel van de Gallery: het souterrain. De expositie is zo opgezet in de hoop dat bezoekers de schilderijen zullen bekijken zonder zich bezig te houden met de vraag wie ze geschilderd heeft. In een aantal gevallen weten we het niet precies.

'De informatie bij de schilderijen kan vaak, bijna onmerkbaar, ons oordeel

LINKS: HEINRICH HOFFMANN, *GELAAT VAN CHRISTUS; RECHTS:* HEINRICH HOFFMANN, *CHRISTUS IN DE TEMPEL* (DETAIL)

erover beïnvloeden, alsof er een etiket wordt opgeplakt; en hier hebben we dat opzettelijk ondergeschikt gemaakt in de hoop dat de bezoekers de informatie pas zullen lezen als ze gekeken hebben en hun eigen opinie over elk werk gevormd hebben.'

Het uiterlijk van sommige mensen is net als naamplaatjes op schilderijen — vaak misleidend. De Meester heeft eens tot een groep gezegd:

'Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, gij huichelaars, want gij gelijkt op gewitte graven, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen vol zijn van doodsbeenderen en allerlei onreinheid.

'(. . .) Van buiten schijnt gij de mensen wel rechtvaardig, doch van binnen zijt gij vol huichelarij en wetsverachting.'[1]

Dan zijn er nog degenen die van buiten armoedig lijken, zonder talenten en gedoemd tot middelmatigheid. Typerend was de aanduiding onder een schilderij van denog jonge Abraham Lincoln voor zijn bescheiden geboortehuis — een eenvoudige blokhut. Er stond: 'Slecht behuisd, slecht gekleed, slecht gevoed' onder. Onvoorzien, onuitgesproken en ongeschreven was de echte aanduiding voor de jongen: 'Voorbestemd tot onsterfelijke roem'.

Zoals een dichter het uitdrukte:

Niemand weet wat een jongen waard is;
We moeten het afwachten.
Maar elke man die een hoge positie bekleedt,
Is ooit een jongen geweest.

In een andere tijd en hier ver vandaan moet de jonge Samuël, toen hij onder toezicht van Eli in dienst was van de Heer, er net zo hebben uitgezien als elke andere knaap van zijn leeftijd. Toen Samuël naar bed was gegaan en de stem hoorde van de Heer die hem riep, dacht Samuël dat het de bejaarde Eli was en antwoordde: 'Hier ben ik.'[2]

Samuël moet er net zo hebben uitgezien als elke andere knaap van zijn leeftijd toen hij onder toezicht van Eli in dienst was van de Heer. Maar Samuël volgde de raad van Eli op en beantwoordde de oproep van de Heer met het gedenkwaardige antwoord: 'Spreek, want uw knecht hoort.'

HARRY ANDERSON, GOD VERSCHIJNT IN EEN NACHTELIJK VISIOEN AAN DE JONGE PROFEET SAMUËL

Maar toen Eli het verhaal van de jongen had aangehoord en hem verteld had dat het de Heer was, volgde Samuël de raad van Eli op en beantwoordde de oproep van de Heer met het gedenkwaardige antwoord: 'Spreek, want uw knecht hoort.'[3] Vervolgens staat er: 'Samuël nu groeide op, en de Here was met hem. (. . .)

'En geheel Israël van Dan tot Berseba kwam tot de erkenning, dat aan Samuël door de Here het ambt van profeet was toevertrouwd.'[4]

De jaren gingen gestaag voorbij, en een profetie ging in vervulling toen een eenvoudige kribbe diende als wieg voor een pasgeboren kindje. Geen enkel etiket kan op die gebeurtenis worden geplakt. De geboorte van het kindje in Betlehem was een belangrijke gift, een macht sterker dan wapens, een rijkdom bestendiger dan de geldstukken van Caesar. Dat kind, geboren in zulke primitieve omstandigheden, zou 'Koning der koningen en de Here der Heren'[5] worden, de beloofde Messias — Jezus Christus, de zoon van God.

In zijn jeugd werd Jezus aangetroffen in de tempel, 'te midden der leraren', en zij luisterden naar Hem en stelden Hem vragen.

'Allen nu, die Hem hoorden, waren verbaasd over zijn verstand en zijn antwoorden.' En toen Jozef en zijn moeder Hem zagen, 'stonden zij versteld.'[6] De schriftgeleerden in de tempel mogen de jongen dan wel het etiket 'intelligent' hebben opgeplakt, maar zeker niet dat van 'Zoon van God en toekomstige Verlosser van het hele mensdom'.

De messiaanse uitspraken van de profeet Jesaja hebben een bijzondere betekenis: 'Hij had gestalte noch luister, dat wij hem zouden hebben aangezien, noch gedaante, dat wij hem zouden hebben begeerd.'[7] Zo luidde de voorzegde beschrijving van onze Heer.

Matteüs schrijft dat de menigte zondaars die de Heer het leven wilden benemen wel met de verrader Judas moesten samenzweren, zodat hij hun kon aanwijzen wie van die apostolische groep de Jezus was die zij zochten. Die beklemmende verzen in de heilige Schrift zijn een kwelling voor de lezer:

'En die Hem overleverde had hun een teken gegeven, zeggende: Die ik zal kussen, die is het; grijpt Hem.

'En terstond trad hij op Jezus toe en zeide: Wees gegroet, Rabbi, en hij kuste Hem.

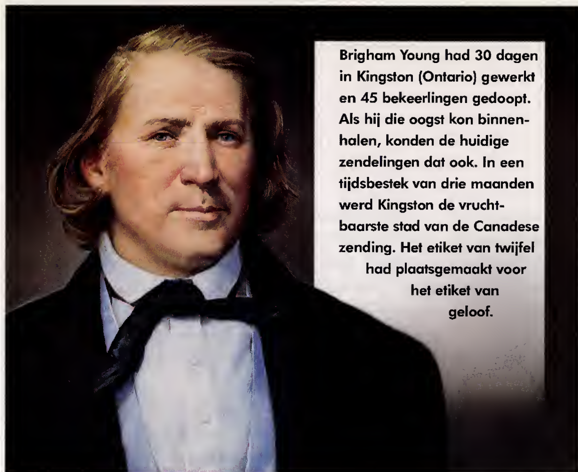
'Maar Jezus zeide tot hem: Vriend, waartoe zijt gij hier? Toen traden zij toe, sloegen de handen aan Jezus en grepen Hem.'[8]

Met een verraderskus was de Meester aangewezen. Judas had zichzelf geëtiketteerd met onontkoombare schande en weerzin.

Soms is er op steden en landen een etiket geplakt. Zoals een koude en heel oude stad in het oosten van Canada. De zendelingen noemden het 'Stony Kingston'. Er was in een periode van zes jaar maar één persoon lid geworden van de kerk, ondanks het feit dat er in die hele periode steeds zendelingen waren geweest. Er werd in Kingston niemand gedoopt. Vraag het elke zendeling die daar gewerkt heeft. Hun tijd in Kingston duidden ze op de kalender aan als een gevangenisperiode. In hun gedachten, zelfs in hun dromen, overheerste het verlangen naar een overplaatsing — het maakte niet uit waar naartoe.

Terwijl ik bad en nadacht over dit droevige vraagstuk, want ik was destijds zendingspresident, en die taak vereiste dat ik over zulke zaken bad en nadacht, vestigde mijn vrouw mijn aandacht op een fragment van het boek *A Child's Story of the Prophet Brigham Young*. Ze las voor dat Brigham Young (1801–1877) op een koude, winterse dag in Kingston (Ontario) aankwam. Hij werkte daar ongeveer een maand en doopte 45 zielen.[9] Dat was het antwoord. Als de zendeling Brigham Young die oogst kon binnenhalen, konden de huidige zendelingen dat ook.

Zonder iets uit te leggen, riep ik de zendelingen uit Kingston terug om de vicieuze cirkel van mislukkingen te verbreken. Toen liet ik zorgvuldig het bericht doorgeven: 'Er zal binnenkort een nieuwe stad voor het zendingswerk worden geopend, en wel de stad waar Brigham Young gewerkt heeft en in één maand 45 mensen heeft gedoopt.' De zendelingen speculeerden welke plaats dat zou zijn. In hun wekelijkse brieven verzochten ze om overplaatsing naar dat Shangri-La [denkbeeldig bergland dat wordt afgeschilderd als een Utopia in de roman *Lost*

Brigham Young had 30 dagen in Kingston (Ontario) gewerkt en 45 bekeerlingen gedoopt. Als hij die oogst kon binnenhalen, konden de huidige zendelingen dat ook. In een tijdsbestek van drie maanden werd Kingston de vruchtbaarste stad van de Canadese zending. Het etiket van twijfel had plaatsgemaakt voor het etiket van geloof.

Horizons (1933) van de Engelse schrijver James Hilton (†1954)]. Er ging tijd voorbij. Toen werden er vier zorgvuldig geselecteerde zendelingen — twee nieuwe, twee met ervaring — voor dat grote avontuur gekozen. De leden van de kleine gemeente zegden hun steun toe. De zendelingen zetten zich volledig in. De Heer beloonde allebei.

In een tijdsbestek van drie maanden werd Kingston de vruchtbaarste stad van de Canadese zending. De grijze, kalkstenen gebouwen stonden er nog; de stad zag er nog hetzelfde uit; de bevolking bleef constant. De verandering zat hem in de houding. Het etiket van twijfel had plaatsgemaakt voor het etiket van geloof.

De gemeentepresident van de kerk in Kingston had zijn eigen etiket. Gustav Wacker kwam uit Duitsland. Hij sprak Engels met een zwaar accent. Hij heeft nooit een auto gehad of erin gereden. Hij was kapper. Voor hem was het een hoogtepunt als hij het haar van een zendeling mocht knippen. Hij vroeg er nooit iets voor. Integendeel: hij tastte diep in zijn zakken en gaf de zendelingen al zijn fooien van die dag. Als het regende, wat in Kingston vaak het geval is, belde president Wacker een taxi en liet de zendelingen naar hun appartement brengen, terwijl hijzelf aan het einde van de dag zijn winkeltje sloot en naar huis liep — in de stromende regen.

Ik ontmoette Gustav Wacker voor het eerst toen ik merkte dat hij veel meer tiende betaalde dan verwacht kon worden met zijn mogelijke inkomen. Mijn pogingen om uit te leggen dat de Heer als tiende niet meer vroeg dan tien procent, werden aandachtig aangehoord, maar overtuigden hem niet. Hij antwoordde eenvoudig dat hij het fijn vond om de Heer te betalen wat hij kon. Dat bedroeg bijna zijn halve inkomen. Zijn lieve vrouw dacht er precies zo over. Zolang zij geld verdienden, hebben zij hun unieke manier van tiende betalen volgehouden.

Gustav en Margarete Wacker stichtten een hemels gezin. Ze werden niet gezegend met kinderen, maar waren als ouders voor hun vele kerkbezoekers. Een ontwikkelde, geleerde leider uit Ottawa vertelde: ‘Ik ga graag op bezoek bij president Wacker. Ik kom er geestelijk verfrist vandaan, en vastbesloten om altijd dicht bij de Heer te leven.’

Heeft onze hemelse Vader zulk bestendig geloof beloond? De gemeente bloeide. Het ledental werd te groot voor de gehuurde Slovakian Hall en ze verhuisden naar een modern, mooi, eigen kerkgebouw. De gebeden van president en zuster Wacker werden verhoord; ze gingen op zending in hun geboorteland, Duitsland, en later op een tempelzending in de schitterende tempel in Washington D.C. Daarna, toen hij zijn zending in de sterfelijkheid beëindigd had, stierf Gustav Wacker vredig in de liefdevolle armen van zijn eeuwige partner. Slechts één etiket past bij zo’n gehoorzame en trouwe dienstknecht: ‘Wie [God] eren, zal [God] eren.’[10]

Op een etiket dat we vaak zien en dat iemand niet graag krijgt opgeplakt, staat: ‘Gehandicapt’.

Jaren geleden vertelde president Spencer W. Kimball (1895–1985) aan president Gordon B. Hinckley, ouderling Bruce R. McConkie en mij een ervaring met betrekking tot de aanstelling van een patriarch voor de ring Shreveport (Louisiana). President Kimball beschreef hoe hij gesprekken voerde, zocht en bad om te weten te komen wat de wil van de Heer was betreffende de keuze.

Om de een of andere reden was op dat moment geen van de geopperde kandidaten de man voor die functie.

De dag vorderde. De avondbijeenkomsten begonnen. Plotseling wendde president Kimball zich tot de ringpresident en vroeg hem naar de naam van een bepaalde man die ongeveer halverwege de zaal zat. De ringpresident antwoordde dat het James Womack was, waarop president Kimball zei: 'Dat is de man die de Heer als uw ringpatriarch heeft gekozen. Zorg alstublieft dat ik na de bijeenkomst in de hogeraadskamer een gesprek met hem kan hebben.'

Ringpresident Charles Cagle was geschokt, want James Womack had niet het etiket van een normale man. In de Tweede Wereldoorlog had hij verschrikkelijke verwondingen opgelopen. Hij had beide handen en een arm, het grootste deel van zijn gezichtsvermogen en een gedeelte van zijn gehoor verloren. Niemand had hem bij zijn terugkeer tot de faculteit rechten willen toelaten, maar toch eindigde hij als derde van zijn groep aan de Louisiana State University. James Womack weigerde gewoon het etiket 'Gehandicapt'.

Die avond, toen president Kimball met broeder Womack sprak en hem vertelde dat de Heer hem had aangewezen als patriarch, heerste er een lange stilte. Toen zei broeder Womack: 'Broeder Kimball, volgens mij moet een patriarch degene die hij een zegen geeft de handen opleggen. Zoals u ziet heb ik geen handen om op iemands hoofd te leggen.'

Broeder Kimball vroeg broeder Womack op zijn vriendelijke en geduldige manier achter de stoel te komen staan waarop broeder Kimball zat. Toen zei hij: Broeder Womack, leun nu naar voren en kijk of u met de stompjes van uw armen bij mijn hoofd kunt komen.' Tot grote vreugde van broeder Womack kon hij broeder Kimball aanraken, en hij riep uit: 'Ik kan erbij! Ik kan erbij!'

'Natuurlijk kunt u dat', antwoordde broeder Kimball. 'En als u dat bij mij kunt, kunt u dat bij iedereen die u een zegen geeft. Ik ben het kleinste van iedereen die ooit voor u komt te zitten.'

President Kimball vertelde ons dat, toen de naam van James Womack in de ringconferentie werd voorgesteld, 'de handen van de leden omhoog schoten in een enthousiast blijk van instemming.'

Het woord van de Heer aan de profeet Samuël in de tijd dat David aangewezen werd als toekomstige koning van Israël, was een passend etiket voor die gelegenheid. Elk getrouw lid had dat in gedachten: 'De mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan.'[11]

Als een gouden draad, geweven in het tapijt van het leven, is de tekst op het etiket van een nederig hart. Dat gold voor de jonge Samuël; zo beleefde Jezus het; dat was het getuigenis van Gustav Wacker; het was typerend voor de roeping van James Womack. Moge het altijd het etiket zijn dat op ieder van ons kan worden geplakt: 'Heer, hier ben ik.' □

NOTEN

1. Matteüs 23:27–28.
2. 1 Samuël 3:4.
3. 1 Samuël 3:10.
4. 1 Samuël 3:19–20.
5. 1 Timoteüs 6:15.
6. Lucas 2:46–48; zie Bijbelvertaling van Joseph Smith, Lucas 2:46.
7. Jesaja 53:2.
8. Matteüs 26:48–50.
9. Zie Deta Petersen Neeley en Nathan Glen Neeley, *A Child's Story of the Prophet Brigham Young* (1959), blz. 36.
10. Zie 1 Samuël 2:30.
11. 1 Samuël 16:7.

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Onze daden, ons uiterlijk en onze woorden zijn etiketten aan de hand waarvan anderen ons beoordelen.
2. We moeten ervoor zorgen dat we niet 'van buiten (. . .) rechtvaardig [schijnen]' en van binnen 'vol huichelarij en wetsverachting' zijn (Matteüs 23:28).
3. Veel profeten en volgelingen van de Heer zijn vanwege hun uiterlijk door anderen verkeerd beoordeeld.
4. Hoewel anderen naar het uiterlijk kijken, '[ziet] de Here het hart aan' (1 Samuël 16:7).
5. We moeten streven naar het etiket 'Heer, hier ben ik'.

KEN CORBETT: *BRIGHAM YOUNG: DE AMERIKAANSE MOZES*

'BID VOOR UW VIJANDEN'

Yessika Delfin Salinas

'*In de bergrede zegt Jezus dat we voor onze vijanden moeten bidden. Onze huidige kerkleiders hebben ons ook vaak aangeraden om dat te doen als we slechte gevoelens ten opzichte van iemand hebben.*'

Die korte uitspraak is me jaren bijgebleven. Toen ik vijftien was, las ik die in het eerste exemplaar van de *Liahona* dat ik in handen kreeg. Boven het artikel stond: 'Zegen Kathy, alstublieft.' (Zie *De Ster*, september 1990, blz. 44.) Ik herinner me dat artikel nog goed vanwege de rol die het gespeeld heeft bij mijn bekering tot De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Toen ik op de middelbare school zat, werd ik met drie vriendinnen een week geschorst. In die tijd had ik een vriendin, Isabel, die ik lang als een van mijn beste vriendinnen had beschouwd. Maar nu was ze mijn ergste vijand geworden, en degene die ik verantwoordelijk hield voor alle problemen die Mukuy, Janet, Juana en ik hadden. Het was allemaal begonnen toen Isabel achter onze rug om geruchten ging verspreiden. Ze bekritiseerde ons en had commentaar op mij en mijn vriendinnen.

Door haar verraad en onze reactie daarop waren we altijd aan het ruziën. De leerkrachten op onze school in Lerdo de Tejada (Mexico), moesten ons geregeld tot de orde roepen. Het werd zo erg dat we uiteindelijk gestraft werden met een schorsing van vijf dagen.

In die vijf dagen bleef ik er maar aan denken hoe Isabel ons behandeld had en hoe zij ons dit had aangedaan. Toen ik eraan dacht hoe zij mij gekwetst had, werd ik heel boos en verontwaardigd.

Op een middag besloot ik naar mijn vriendin Rosi te gaan. Rosi had zich kort daarvoor laten dopen in een kerk die ik kende als de mormoonse kerk. Ze had me al een paar keer gevraagd met haar te komen praten over haar geloof. Ze had me zelfs voorgelezen uit een boek dat zij het Boek van Mormon noemde.

Dit keer nodigde Rosi me uit om mee te gaan naar de kerk, en ik vond het echt interessant om er meer over te weten te komen. Ze gaf me een exemplaar van de *Liahona*, en ik beloofde dat ik de tijd zou nemen om erin te lezen.

Maar ik las het tijdschrift pas een paar dagen later. Ik werd te zeer in beslag genomen door mijn wrok ten opzichte van Isabel. Toen ik er eindelijk aan begon, bladerde ik het door en vond een artikel dat mijn aandacht trok. Het ging over een meisje van mijn leeftijd dat net zoiets had doorgemaakt als ik met Isabel. Ze had dezelfde gevoelens van haat en verbittering gehad. Het enige verschil met haar was dat ik zeker wist dat ik niet kon wat zij had gedaan. Ik dacht dat wat ik jegens Isabel voelde, nooit over zou kunnen gaan. Ik dacht dat ik haar nooit zou kunnen vergeven. En ik zou al helemaal niet voor mijn vijand kunnen bidden zoals de schrijfster van dat artikel wel had gedaan.

Ik had Isabel lang als een van mijn beste vriendinnen beschouwd, maar nu was ze mijn ergste vijand geworden. Het was allemaal begonnen toen Isabel achter onze rug om geruchten ging verspreiden. Ze bekritiseerde ons en had commentaar op mij en mijn vriendinnen.

ILLUSTRATOR: SCOTT SNOW

Die zondagavond begon ik, zonder erbij na te denken, voor Isabel te bidden. Toen ik haar de volgende ochtend zag, zag ik geen vijand meer.

Ik bleef maar denken aan dat artikel in de *Liahona*. Ik vond het vreemd dat ik een verhaal had gevonden over net zoiets als wat ik meemaakte. Het kwam niet in me op om voor mijn vijand te bidden. Dat kon voor dat meisje de oplossing zijn geweest, maar ik wist zeker dat het voor mij niet opging. Mijn gevoelens zouden niet veranderen.

De volgende zondag ging ik met Rosi mee naar de kerk. Ik was er bijna in geslaagd om niet meer aan dat artikel te denken. Maar terwijl ik luisterde naar de toespraken in de avondmaalsdienst, begon ik er intenser aan te denken. Ik kon het de rest van die dag niet meer uit mijn hoofd zetten. *Bid voor uw vijanden*, klonk het in mijn hoofd.

Die zondagavond begon ik, zonder erbij na te denken, te bidden. Ik bad zoals het meisje in dat artikel gebeden had — zoals Jezus in de bergrede gezegd had. Ik bad voor Isabel, en met elk woord dat ik uitte, klopte mijn hart sneller en ik kon mijn tranen niet bedwingen.

Toen ik ophield met bidden, was ik verbaasd over wat ik gedaan had. Maar ik wist ook zeker dat ik Isabel, als ik haar de volgende dag zou zien, nog steeds zou haten en me niet zou kunnen herinneren waarvoor ik die avond had gebeden. Ik zou nog steeds dezelfde gevoelens hebben.

Toen ik 's maandags weer naar school ging, stonden mijn vriendinnen bij de voordeur op me te wachten zodat we onze wraak konden bespreken. We moesten Isabel ergens zo mee kwetsen dat het haar net zo'n vervelend gevoel zou geven als zij ons had gegeven. We moesten haar een lesje leren.

Maar toen ik Isabel die ochtend zag, zag ik geen vijand meer. Ik zag niet meer iemand die ik haatte. In plaats daarvan zag ik mijn oude vriendin. En ik zag hoe ik de avond daarvoor gebeden had. Met tranen in mijn ogen vroeg ik me af: *Hoe kan ik erover denken haar te kwetsen als ik gisterenavond God gevraagd heb haar te zegenen?* En toen besefte ik dat ik degene was die een lesje geleerd had. Ik was erachter gekomen hoe wijs de raad was om voor onze vijanden te bidden.

Isabel en ik werden weer net zulke goede vriendinnen als daarvoor. Mijn hemelse Vader verhoorde mijn gebed en de verbittering en haat in mijn hart verdwenen. Met zijn hulp veranderden die gevoelens in gevoelens van liefde.

Ik koester die gebeurtenis als een heel bijzondere ervaring; op die manier is het evangelie van Jezus Christus in mijn leven gekomen. □

KIJKWIJZER

Volg Mij

en doe wat je Mij hebt zien doen
(zie 2 Nephi 31:12).

Navolging is de oprechtste vorm van aanbidding.
(Zie Exodus 20:4–6; 3 Nephi 27:27; LV 20:17–19.)

FOTO: CRAIG DIMOND; DEL PARSON, *CHRISTUS MET KINDEREN*

U en ik moeten al het mogelijke doen om te zorgen dat elk lid van de kerk goed begeleid wordt en zich kan verheugen in alle zegeningen die het evangelie te bieden heeft.

DE LEDEN ZIJN DE SLEUTEL

Ouderling M. Russell Ballard
van het Quorum der Twaalf Apostelen

Ik wil graag wat adviezen geven over de manier waarop we het zendingswerk van de leden in onze ringen en wijken kunnen verbeteren. (Waar ringen en wijken worden genoemd, worden ook zendingsgebieden, districten en gemeenten bedoeld.) Omdat u allemaal enige invloed heeft op de opbouw en het versterken van uw plaatselijke units, zou ik willen dat u zich een voorstelling maakt van de toekomst van uw wijk en ring. Kijkt u eens twee of drie jaar vooruit. Hoe wilt u dat uw wijk en ring er dan uitzien? Zou u het fijn vinden als een paar minder-actieve vrienden en kennissen dan zondagsschoolleerkracht zouden zijn of een functie hadden in het quorumpresidium ouderlingen of in het ZHV-presidium? Wat zouden de bekeerlingen van vandaag dan doen? En uw vrienden en buren die geen lid zijn? Kunt u zich voorstellen dat zij de avondmaalsdienst bijwonen en hoe blij u zult zijn als u daar met hen en de leden in de wijk aan deelneemt?

Hoe de toekomst er in uw wijk en ring uitziet zal afhangen van de doeltreffendheid van uw gezamenlijke inspanningen om de kerk te maken tot een verrijkende, krachtige gemeenschap van heiligen. Niemand ziet graag een toekomst waarin de uren die u besteedt aan planning,

Ons onderzoek heeft uitgewezen dat de leden drie belangrijke rollen of functies moeten vervullen om mensen tot bekering te brengen, ze in de kerk te houden en te heractiveren. Zij (1) hebben een voorbeeldfunctie, (2) onderwijzen op een informele manier en (3) zorgen voor integratie van het nieuwe lid.

DIGITALE BEWERKING: PAT GERBER EN SCOTT WELTY; FOTOGRAAF: STEVE BUNDERSON, BEHALVE WAAR ANDERS VERMELD; *INZET RECHTS*: FOTOGRAAF: WELDEN C. ANDERSEN

coördineren, werken en afwerken, resulteren in veel dopelingen waarvan er maar enkele leven als toegewijde, blije heiligen der laatste dagen. Jammer genoeg doen we niet alles wat de Heer van ons verwacht. U en ik moeten al het mogelijke doen om ervoor te zorgen dat elk lid van de kerk goed begeleid wordt en zich kan verheugen in alle zegeningen die het evangelie te bieden heeft.

President Gordon B. Hinckley heeft u en mij herinnerd aan onze taak om met de Heer samen te werken en zijn plannen voor de kerk te verwezenlijken. In een satellietuitzending heeft president Hinckley gezegd:

'De Heer heeft ons het bevel gegeven om het evangelie aan ieder schepsel te verkondigen. Daar is de uiterste inzet voor nodig van elke voltijd- en ringzendeling. Daar is de uiterste inzet voor nodig van elke bisschop, elk lid van de wijkraad. Het vereist de uiterste aandacht van elke ringpresident en zijn raad, met name de coördinatieraad leden-zendelingen. ('Zoek de lammeren, hoed de schapen', *De Ster*, juli 1999, blz. 121.) Het vereist de grootst mogelijke inspanning van elk lid.

In bijna al zijn toespraken doet president Hinckley een beroep op ons om nieuwe en minder-actieve leden beter te helpen. In Maracaibo (Venezuela) heeft hij gezegd: 'Ik vraag u dringend om (. . .) degenen die de kerk binnenkomen een warm welkom te bereiden, vriendschap met hen te sluiten en ze op hun gemak te stellen. Dan zullen we prachtige resultaten zien. De Heer zal u zegenen dat uw hulp zal bijdragen tot het behoud van bekeerlingen in de kerk.

'U weet hoe het gaat. De meesten van u zijn bekeerlingen. U weet nog wel hoe eenzaam u zich voelde toen u in deze kerk kwam. Wilt u nu de uitdaging aangaan en elke man, elke vrouw en elk kind dat lid wordt van de kerk verwelkomen en vriendelijk voor hen zijn? Het hangt allemaal van u af.' (Aangehaald in 'Pres. Hinckley Urges More Missionary Effort in Venezuela', *Church News*, 14 augustus 1999, blz. 7.)

Broeders en zusters, president Hinckley kan het niet duidelijker zeggen! We moeten luisteren naar wat hij ons leert. Het wordt tijd dat we wakker worden en doen wat onze profeet van ons vraagt!

U kunt de kerk alleen in uw eigen gebied vestigen als u zorgt voor echte groei — dat wil zeggen niet alleen op papier of gemeten aan het aantal lidmaatschapskaarten in uw wijk of ring. Echte groei vereist een toenemend aantal toegewijde, actieve leden.

Zonder oprechte, doeltreffende samenwerking tussen leiders, leden en ring- en voltijdzendelingen zal de groei afhangen van de vraag of degenen die door de zendelingen zelf gevonden worden, in staat zijn op eigen kracht actief en trouw te blijven. De ervaring leert ons, broeders en zusters, dat bekeerlingen die door de zendelingen zonder de steun en betrokkenheid van de leden gevonden worden en zich laten dopen, meestal de grootste moeite hebben om hun prille geloof te behouden en in de gemeenschap van de heiligen te integreren.

ZORGEN DAT HET GEBEURT

Hoe kunt u bijdragen tot echte groei en de opbouw van de kerk in uw gebied? We hebben in de kerk veel onderzoek gedaan waaruit blijkt dat zendelingen die langs de deuren gaan, zelf promotiemateriaal afleveren, en ook nog eens zelf lesgeven niet erg doeltreffend zijn. Ja, er kan resultaat zijn en velen laten zich dan ook dopen. De zendelingen zijn heel goed in staat om in het hart van degenen die zich door hen laten onderwijzen een geweldige bewustwording aan te kweken. Maar brengt dat de echte groei van de kerk teweeg? Vaak niet, omdat degenen die zonder steun van de leden binnengebracht worden minder kans maken om getrouwe heiligen der laatste dagen te worden.

Dus hoe kunt u de groei van de kerk teweegbrengen? De richtlijnen staan in het document van 19 juni 1998 van het Eerste Presidium, getiteld: 'Het evangelie verkondigen en de kerk vestigen'. Daarin wordt nadruk gelegd op een evenwichtige inspanning. Er staat: 'Werken de leiders, leden en voltijdzendelingen samen aan de bekering, het behoud en de activering, dan zullen de nieuwe leden meer evangeliezegeningen ontvangen en zal de kerk op een sterker fundament gevestigd worden.'

Wat betekent dat? Het betekent dat u de kerk in uw wijk of ring pas met succes kunt opbouwen als u een

stabiele en vaste koers uitzet om tegelijkertijd (1) meer bekeerlingen te dopen, (2) meer bekeerlingen te behouden, en (3) minder-actieve leden te heractiveren.

Maar, broeders en zusters, u bent de belangrijke en doorslaggevende sleutel tot echte groei. Als u een belangrijk aandeel hebt in bekering, behoud en heractivering, en wel door een evenwichtige inspanning, zult u een buitengewone bijdrage leveren tot de groei van de kerk in uw gebied. Dat kan ik u absoluut beloven!

Als u zich niet richt op het tegelijkertijd verwezenlijken van al deze drie doelen, zult u zeker niet het einddoel, de opbouw van Gods koninkrijk, bereiken.

De zendelingen spelen een belangrijke rol bij de verwezenlijking van die doelen. Maar, broeders en zusters, u bent de belangrijke en doorslaggevende sleutel tot echte groei. Als u een belangrijk aandeel hebt in bekering, behoud en heractivering, en wel door een evenwichtige inspanning, zult u een buitengewone bijdrage leveren tot de groei van de kerk in uw gebied. Dat kan ik u absoluut beloven!

Aan de ringpresidiums

Geef leiding door uw voorbeeld. Het is moeilijk degenen die u leiding geeft te inspireren om voor niet-leden, bekeerlingen en minder-actieve leden te zorgen als u dat zelf niet doet.

Vraag in uw raadsvergaderingen met uw bisschappen om ideeën om de leden bij het zendingswerk te betrekken. Wat in de ene wijk goed heeft gewerkt, kan in een andere wijk ook zinvol zijn. Geef die ideeën en succesvolle ervaringen door aan andere ringpresidenten en aan uw gebiedsleiders tijdens de coördinatieraad leden-zendelingen.

Spreek met ieder van uw bisschoppen apart zodat ze de doelen voor de groei van hun wijk en hun plannen om die te verwezenlijken, kunnen toelichten.

Bespreek met de voltijdzendingspresident hoe zijn zendelingen in uw ring zich het beste nuttig kunnen maken.

Geef geïnspireerde leiding aan het presidium van de ringzending en de ringzendelingen.

DE SLEUTEL: HET LID

U vraagt u misschien af hoe belangrijk de leden zijn voor de groei van de kerk. Wat ik u ga vertellen is het resultaat van een uitgebreid onderzoek dat we verricht hebben.

Momenteel is er van alle tien onderzoekers in de Verenigde Staten en Canada die een eerste zendelingenles krijgen, slechts één door een lid geïntroduceerd. Met andere woorden: van de tien personen die de kerk gaan onderzoeken, is er slechts één door de inspanning van leden gevonden. Maar van degenen die alle lessen volgen en zich laten dopen, is meer dan de helft door de leden gevonden. De kans dat onderzoekers die door leden geïntroduceerd worden zich laten dopen, is aanzienlijk groter dan bij andere onderzoekers — volgens ons meest recente onderzoek ongeveer tien maal zo groot!

Waarom hebben leden zo'n krachtige invloed? Ons onderzoek heeft uitgewezen dat de leden drie belangrijke rollen of functies moeten vervullen om mensen tot bekering te brengen, te behouden en te activeren. Zij (1) hebben een voorbeeldfunctie, (2) onderwijzen op een informele manier en (3) zorgen voor de integratie van het nieuwe lid. Ik zal dat nader uitleggen.

1 *Voorbeeldfunctie*. Leden laten door hun voorbeeld zien wat het lidmaatschap van de kerk werkelijk betekent. Het voorbeeld van de leden die het evangelie in praktijk brengen, is van grote invloed omdat dat het herstelde evangelie veel betekenisvoller, zinvoller, overtuigender en aantrekkelijker maakt voor degenen die de leden gadeslaan. Bijvoorbeeld: niet-leden die uw levensstijl en gedrag zien, komen veel te weten over uw indrukwekkende christelijke waarden en worden geïnspireerd door de vruchten die het evangelie in uw leven afwerpt. Daarom zou elk lid vreugde, vertrouwen en warmte moeten uitstralen omdat hij of zij deel uitmaakt van de ware kerk van Jezus Christus.

2 *Informeel onderwijs*. Leden onderwijzen informeel in de betekenis en de kracht van het herstelde evangelie door over hun inzichten en eigen ervaringen te vertellen en vragen te beantwoorden. Sommige van de gedenkwaardigste en krachtigste leermomenten vinden

plaats als leden vertellen wat het evangelie voor hen en hun gezin betekent. En als niet-leden of minder-actieve leden vragen of zorgen hebben, bespreken ze die het liefst met vrienden in de kerk die ze vertrouwen.

3 *Integreren.* Leden zorgen dat anderen een band krijgen met de leden in de wijk. Dat gebeurt bijvoorbeeld door hen mee te nemen naar bijeenkomsten en activiteiten in de kerk en ze het gevoel te geven dat ze bij het wijkgezin horen. Ik denk dat leden die in de kerk zijn opgegroeid niet helemaal kunnen begrijpen hoe ontzettend moeilijk het is voor nieuwe leden om, zonder de hulp van vrienden in de kerk, zich in de kerk aan te passen en helemaal actief te worden. Nieuwe leden hebben zorgzame vrienden nodig om zich in de kerk op hun gemak en welkom te voelen — om ze het gevoel te geven dat ze 'medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods' zijn (Efeziërs 2:19) — om ze het gevoel te geven dat ze bij de groep horen.

Het voorbeeld van de leden die het evangelie in praktijk brengen, is van grote invloed omdat dat het herstelde evangelie veel betekenisvoller, zinvoller, overtuigender en aantrekkelijker maakt voor degenen die de leden gadeslaan.

Leden onderwijzen informeel in de betekenis en de kracht van het herstelde evangelie door over hun inzichten en eigen ervaringen te vertellen en vragen te beantwoorden.

Bent u wel eens naar een andere wijk verhuisd? In veel gevallen kan het lang duren voordat u een goede band hebt met andere leden van uw wijk, voordat u zich er helemaal bij voelt horen. Hoeveel moeilijker moet het voor bekeerlingen zijn! Broeders en zusters, wij moeten de raad van president Hinckley opvolgen en iedereen die in de wijk komt een warm welkom bereiden.

U kunt begrijpen waarom de betrokkenheid van leden belangrijk is om bekeerlingen in de kerk te houden en minder-actieve leden volledig te heractiveren. President Hinckley heeft gezegd dat elk nieuw lid 'een vriend, een taak, en voeding met "het goede woord van God"' nodig heeft. ('Bekeerlingen en jongemannen', *De Ster*, juli 1997, blz. 47.) Voltijdzendelingen zijn hierbij van onschatbare waarde, maar de vriendschap van andere leden, met inbegrip van ringzendelingen, is ook nodig.

Hier begint de taak van de wijkraad. De wijkraad heeft de belangrijke taak te zorgen dat bekeerlingen en recentelijk geheractiveerde leden goede voeding krijgen. In de wijkraad worden de diverse organisaties in de wijk bij dat proces betrokken.

Maar opgelegde vriendschappen zullen zelden een krachtige, positieve invloed uitoefenen als het geen echte vriendschappen worden. Daarom moet de zorg van de wijkraad voor die bekeerlingen en geheractiveerde leden uit meer bestaan dan te zorgen dat de juiste opdrachten worden uitgedeeld. De opdrachten zijn middelen tot een doel — namelijk doeltreffend over elkaar waken. De wijkraad moet zich daar ook op richten en al het mogelijke doen om te zorgen dat de opdrachten het gewenste effect hebben op het leven van die kostbare

Leden zorgen dat anderen een band krijgen met de leden in de wijk. Dat gebeurt bijvoorbeeld door hen mee te nemen naar bijeenkomsten en activiteiten in de kerk en ze het gevoel te geven dat ze bij het wijkgezin horen.

Aan de bisschappen

Maak u een voorstelling van de toekomst die u voor uw wijk wilt en hoe u dat wilt bereiken. Wat zijn uw doelen wat de groei betreft? Bepaal welke evenwichtige inspanning de werkelijke groei in uw wijk zal bevorderen. Hoe kunt u de voltijdzendelingen, de ringzendelingen en uw leden het doeltreffendst mobiliseren om die doelen te bereiken? Gebruik uw wijkraad om die doelen en werkwijzen te bespreken en te ontwikkelen. Bedenk bij de planning en de uitvoering van de activiteiten altijd of de leden door die activiteiten meer mogelijkheden krijgen om een voorbeeld te zijn, om informeel te onderwijzen en om onderzoekers, nieuwe leden en minder-actieve leden te integreren. Wijkactiviteiten kunnen de leden een prachtige gelegenheid bieden om die waardevolle taken op een natuurlijke, gemakkelijke manier gestalte te geven.

Maak verstandig gebruik van de Begeleidingsstaat van bekeerlingen. Teveel bisschoppen gebruiken die alleen maar om uitgevoerde opdrachten af te vinken. Dat is belangrijk, maar nog belangrijker is dat u hem gebruikt om van alle bekeerlingen te bespreken welke goede ervaringen zij als nieuw lid van de kerk hebben opgedaan. Hebben ze vrienden in de kerk? Hebben ze positieve ervaringen in een roeping? Worden ze echt gevoed met het goede woord van God? En zo niet, wat kunnen de leden van uw wijkraad doen om ze te helpen zich te ontwikkelen tot een actieve heilige der laatste dagen? Nodig bij de wijkraad zo nodig ook andere leden van de hulporganisaties uit. Dan kunnen ook zij helpen voorzien in de behoeften van degenen die bezig zijn

zich te ontwikkelen. Dat moet in elke wijk mogelijk zijn. In feite krijgt gemiddeld minder dan drie procent van de wijken in de Verenigde Staten en Canada meer dan een paar bekeerlingen per maand. Dat betekent dat 97 procent van die wijken veel en veel meer kan doen met betrekking tot bekeerlingen, ze in de kerk houden en heractivering.

BOVEN: FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND; LINKS: FOTOGRAAF: JANET THOMAS

zielen. Wees ervan overtuigd dat de zustershulpvereniging, de jongevrouwen, de jongemannen, het ouderlingenquorum en de hogepriestersgroep de krachtigste vriendschapsbronnen in de kerk kunnen worden. Steek al vroeg een hand uit naar degenen die de zendelingenlessen krijgen of opnieuw geactiveerd worden, en breng ze liefdevol, door middel van uw organisatie, in de kerk.

Broeders en zusters, ik hoop dat u dit begrijpt: zendingswerk door de leden is machtig en van het grootste belang voor de vestiging en de opbouw van de kerk. Maar het huidige niveau van het zendingswerk door leden is onvoldoende. We kunnen en moeten het beter doen. In de Verenigde Staten doet slechts ongeveer 35 procent van de actieve leden consequent aan zendingswerk.

Bovendien is in de laatste tien jaar het aandeel van de leden in het zendingswerk afgenomen. President Hinckley heeft verteld dat in 1987 42 procent van de onderzoekers in de Verenigde Staten en Canada door de leden geïntroduceerd werd. Tien jaar later daalde dat cijfer tot twintig procent. Dat vertegenwoordigt ook een daling van het feitelijke aantal verwijzingen door leden. President Hinckley heeft gezegd dat die neergaande lijn gekeerd moet worden. (Zie *De Ster*, juli 1999, blz. 121.)

Aan de presidiums van de ringzendingen en de ringzendelingen

Weet u waaraan leiders van de ringzending en ringzendelingen meer tijd besteden dan aan iets anders? Ons onderzoek toont aan dat ze vergaderingen bijwonen, plannen maken en coördineren. Dat is goed, maar soms besteden we teveel tijd aan het rapporteren van wat we gedaan hebben of wat we van plan zijn. Daarentegen investeren leiders van de ringzending en ringzendelingen aanzienlijk minder tijd in het belangrijkste: persoonlijk contact met de niet-leden, minder-actieve leden en bekeerlingen. Dat is de beste manier om te laten zien hoeveel vreugde het evangelie geeft.

Ringzendelingen, een belangrijk deel van uw werk onder uw kennissen die geen lid of minder-actief zijn, is u voor hen openstellen en van hen houden. Laat hun voelen hoeveel u van het evangelie en van de kerk houdt. Laat hun voelen hoeveel vreugde u ervaart door te leven als een discipel. Nodig hen uit om deelgenoot te zijn van uw mooie ervaringen in de kerk.

Als u met de voltijdzendelingen samenwerkt, lever dan een persoonlijk, zinvol aandeel. Doe meer dan alleen maar aanwezig zijn bij hun lessen aan onderzoekers of bekeerlingen. Doe u uiterste best om erachter te komen welk aandeel u het beste kunt leveren. Welke onderwerpen zullen er besproken worden? Welke ervaringen en inzichten heeft u die kunnen bijdragen tot de geestelijke groei van die persoon?

Ontwikkel bij uw werk met bekeerlingen een echte band met hen en win hun vertrouwen. Laat ze weten dat u klaarstaat als vraagbaak, om hen te steunen in hun opdracht om als heilige der laatste dagen te leven, en hen op elke mogelijke manier te helpen. Vergemakkelijk hun integratie in de wijk door ze uit te nodigen voor activiteiten en ze aan anderen voor te stellen.

Werk samen met de leden in de wijk om te bepalen hoe zij het beste hun vrienden en kennissen die geen lid of minder-actief zijn, erbij kunnen betrekken. Laat ze voelen hoeveel vreugde het geeft om meer te doen dan de zendelingen te eten te geven, ze naar hun afspraken te rijden of alleen maar bij een les van de zendelingen te zitten. Laat ze deelhebben aan de verandering die mensen doormaken als ze Jezus Christus aanvaarden en hun hart openen voor zijn liefde. Laat de leden de

vreugde voelen die gepaard kan gaan met het contact met niet-leden en minder-actieve leden. Onderzoek wijst uit dat leden vaak, veel meer dan niet-leden, gespannen en verlegen zijn in gesprekken of activiteiten die met het evangelie te maken hebben. Laat ze zien hoe ze zich kunnen ontspannen en kunnen genieten van die mooie ervaringen, en hoe ze hun vreugde en hun liefde voor onze hemelse Vader kunnen uitstralen. Als ze geleid worden door de Geest, kunnen ze veel gelegenheden scheppen om een voorbeeld te zijn, informeel te onderwijzen en op een natuurlijke, ontspannen en zelfs spontane manier te integreren.

Werk nauw samen en coördineer met de voltijdzendelingen om tot een echt evenwichtige inspanning te komen. Houd coördinerende vergaderingen met hen zodat u samen één doel voor ogen heeft — de onsterfelijkheid en het eeuwige leven van Gods kinderen tot stand brengen. (Zie Mozes 1:39.)

HET BELANG VAN RADEN

Mag ik u, die zitting heeft in een wijk- of ringraad, een paar ideeën aan de hand doen?

Zijn uw wijk- en ringraden zo doeltreffend als ze behoren te zijn? Laat ze geen zinloze oefeningen in organisatorische bureaucratie worden. Door de manier waarop sommige leiders die vergaderingen leiden, zou je denken dat ze echt geloven in een veertiende geloofsartikel:

'Wij geloven in vergaderingen — in alle vergaderingen die al gehouden zijn en die nu in de planning worden opgenomen — en wij geloven dat er nog vele belangrijke vergaderingen gehouden zullen worden. We hebben vele vergaderingen verdragen en hopen alle vergaderingen te kunnen verdragen. Als er een vergadering is, dan streven wij die na.'

Wij hopen dat u in uw wijk geen veertiende geloofsartikel hanteert.

Maar alle gekheid op een stokje, broeders en zusters, verspil uw tijd alstublieft niet. Uw raadsvergaderingen moeten meer zijn dan een gelegenheid om roosters op te stellen, te coördineren en om verslag uit te brengen en aan te horen. U behoort daar te bespreken hoe u anderen deelgenoot kunt maken van de zegeningen van het evangelie. U kunt ze gebruiken om te vertellen over uw zorgen en naar oplossingen te zoeken. Daarvoor is meer nodig dan de passieve aanwezigheid van de raadsleden. Ieder van u moet actief, creatief en geïnspireerd samenwerken.

Er is in de kerk geen beter werktuig om vriendschapsbanden te kweken dan een zorgzame ZHV-presidente die waakt over pasgedoopte of opnieuw geactiveerde leden. Dat geldt ook voor alle leidinggevenden in priesterschap en hulporganisaties. Alle wijkraadsleden hebben een belangrijke rol in het zendingswerk door de leden.

GROTE VREUGDE

Broeders en zusters, God moge u zegenen zodat u vervuld zult worden van het grote enthousiasme dat onze profeet tentoonspreidt. Het is mijn nederig gebed dat u het een grote vreugde zult vinden hem te volgen en te doen wat hij van ons vraagt. Ik getuig dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, en dat dit zijn kerk is, waarvoor wij verantwoordelijk zijn. Ik beloof u dat we met zijn liefde en leiding alles kunnen bereiken wat nodig is om de bekering, het behoud en de activering van zijn kostbare kinderen te versterken en te verbeteren. □

Uit een satellietuitzending over bekering en het behoud van leden, gehouden op 29 augustus 1999 aan het opleidingsinstituut voor zendelingen in Provo (Utah).

‘Bedankt dat jullie naar me hebben omgekeken’

Ruth Latimer ILLUSTRATOR: SAM LAWLOR

Twee jongevrouwen stonden tijdens een jeugdconferentie in Santiago (Chili) op het spreekgestoelte voor de zaal. Een van hen, Beatriz Aravena, was dankzij de hulp van haar klasgenoten in de jongevrouwen weer helemaal actief geworden. De ander, Brenda Acevedo, was presidente geweest van de klas die Beatriz had aangespoord weer naar de kerk te komen.

‘Op een goede dag, ongeveer vijf jaar geleden,’ zei Beatriz, ‘kwam er een groep meisjes bij me thuis. Ik was verbaasd over hun bezoek omdat het zo koud was. Ze brachten me een mandje met koekjes en een brief. Ik heb die brief altijd bewaard. Dit stond erin:

‘“Beste Beatriz,

‘“We willen je vertellen dat wij bijenkorfmeisjes zijn en dat we een bijzondere taak hebben — wij zijn jongevrouwen die naar waarheid zoeken, ernaar proberen te leven, en anderen erover vertellen.

‘“In onze klas zul je nieuwe vriendinnen krijgen. Denk eraan dat je door je hemelse Vader gekozen bent om hier in deze tijd te leven.

‘“We hopen dat je blij bent met onze boodschap. We hopen je te zien bij onze wekelijkse activiteiten waar je veel zult leren en veel plezier zult hebben. Wij komen ’s woensdags om half acht ’s avonds en ’s zondags om half tien ’s morgens bij elkaar.

‘“Groetjes,

‘“De bijenkorfmeisjes

‘“Brenda Acevedo, Yendery de la Barra, Macarena Tello, en zuster Patricia Grandón.”

‘Dat was een bijzondere dag voor me,’ vervolgde Beatriz, ‘want ik zat te wachten en te hopen op iemand die om me gaf en naar me omkeek. Door die meisjes en hun brief sta ik hier vandaag.’ Zich wendend tot Brenda zei ze: ‘Bedankt dat jullie naar me hebben omgekeken. Dank zij jullie ben ik erachter gekomen dat ik een bijzondere dochter van onze hemelse Vader ben en dat ik tot het einde toe moet volharden.’

Toen wendde Brenda zich tot de groep om haar kant van het verhaal te vertellen:

‘In 1994 was ik presidente van de bijenkorfmeisjes in onze wijk. We besloten met de klas dat we op zoek zouden gaan naar de meisjes die niet meer in de kerk kwamen. We maakten een lijst en besloten koekjes te bakken voor die meisjes. We gingen aan het werk, bakten de koekjes bij mij thuis en deden ze in zelfgemaakte mandjes. Toen schreven we voor elk meisje een kaartje en gingen naar ze op zoek. Het was winter en ontzettend koud, maar we waren vol moed en liefde.

‘De meisjes die we bezochten, waren heel blij ons te zien en gaven ons het gevoel welkom te zijn. Een van hen zei: ‘Dank je wel, maar naar de kerk terugkomen zie ik niet zitten.’ Dus gingen we verder.

‘Maar één meisje, Beatriz Aravena, was heel blij ons te zien; aan haar ogen konden we zien hoe dankbaar ze was voor ons bezoek. We nodigden haar uit voor de wekelijkse activiteitenavond, en ze zei geen nee. We waren blij omdat we voelden dat de Heer ons zegende.

‘Eerst zijn we Beatriz een paar keer op gaan halen voor onze bijeenkomsten en activiteiten. Al gauw voelde ze zich sterk genoeg om alleen te komen. Sindsdien is ze actief in de kerk. Ze doet mee met het seminarie en is heel trouw. Ze is met een belangrijk werk begonnen, en nu — dankzij haar doorzettingsvermogen — heeft ze haar ouders en haar hele familie het evangelie gebracht. Haar broer vervult nu een voltijdzending in Osorno (Chili).

‘Dank zij de hulp van onze hemelse Vader en een beetje tijd en toewijding plukken we nu de vruchten — de vruchten van die eenvoudige activiteit.’ □

Vijf manieren om stress te verminderen

Paula J. Lewis

Heeft u het gevoel dat de problemen van het leven u te veel worden? Vraag onze hemelse Vader om hulp en overweeg deze manieren om stress te verminderen.

1 Stel prioriteiten. Als u het gevoel heeft te veel te willen doen, kijk dan waarmee u bezig bent. Sommige activiteiten zijn minder belangrijk dan andere en vragen minder tijd en aandacht. Bepaal wat u het beste kunt doen en richt u dan op die prioriteiten. Maak onderscheid tussen wat belangrijk en niet belangrijk is. Belangrijk zijn rust, goede voeding, gebed, lichaamsbeweging, een roeping, naar de kerk gaan en schriftstudie. Andere prioriteiten hangen af van uw persoonlijke omstandigheden.

2 Las een pauze in. Een pauze inlassen in uw dagelijkse bezigheden is nog een manier om spanning te verminderen. Die pauze kan bestaan uit een half uurtje slapen, een wandeling of een gezinsactiviteit.

3 Vraag om hulp. Vraag om hulp als u die nodig hebt. Een overbelaste moeder bad om leiding, besprak haar gevoelens met haar man en bracht toen tijdens een gezinsraad haar zorgen ter sprake. Het gezin besloot veel avondkarweitjes te verdelen. Door hun samenwerking ging de moeder zich beter voelen en kregen de gezinsleden een betere band.

In een ander gezin waren de ouders door de geboorte van een gehandicapt kind de uitputting nabij. Maar met de dagelijkse hulp van ZHV-zusters konden de ouders hun taak weer aan.

4 Schrap onbelangrijke zaken. Een aantal zaken van uw lijstje schrappen is nog een manier om met spanning om te gaan. Er is een jaar geweest dat onze plaatselijke school niet genoeg vrijwilligers kon vinden voor een uitgebreid vakantiefeest. Toen dat evenement afgelast moest worden, hebben ouders in plaats daarvan kleine, niet al te bewerkelijke feesten georganiseerd.

5 Doe het. Er zullen tijden zijn dat we, door gebed, beseffen dat het beter is om te doen wat er gedaan moet worden. Als dat zo is, moeten we eraan denken dat wie 'hun vertrouwen in God zullen stellen, in hun beproevingen, hun moeilijkheden en hun ellende zullen worden ondersteund' (Alma 36:3).

Als we proberen te doen wat het beste is en altijd bidden om bevestiging, zal onze hemelse Vader onze problemen helpen oplossen. Met zijn hulp kunnen we een verstandig gebruik maken van onze tijd en talenten, evenwicht brengen in ons leven en vreugde vinden in de vele taken die voor ons liggen. □

KERKNIEUWS

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN • SEPTEMBER 2000

Vier tempels ingewijd

In de Verenigde Staten zijn onlangs drie tempels ingewijd – in Oregon, Nevada en Tennessee – en een vierde tempel is ingewijd in Cochabamba (Bolivia), waarmee het totaal aantal tempels dat in gebruik is, op 82 komt

Medford-tempel (Oregon)

President James E. Faust, tweede raadgever in het Eerste Presidium, heeft op 16 april 2000 in vier diensten de Medford-tempel ingewijd. 'Wilt U het hart van uw kinderen in dit tempeldistrict aanraken, dat zij altijd met dankbaarheid en waardering naar de tempel zullen kijken,' zei hij in het inwijdingsgebed, 'dat zij zo zullen leven dat ze als uw dienaren hier kunnen komen en het belangrijke werk zullen doen waarvoor [de tempel] bedoeld is.'

President Faust werd vergezeld van ouderling Neal A. Maxwell van het Quorum der Twaalf Apostelen; ouderling F. Melvin Hammond van de Zeventig, president van het gebied van Noord-Amerika-Noordwest, en ouderling Michael T. Robinson, een van de gebiedszeventigen, die de eerste ringpresident was van de ring Central Point (Oregon), waar de nieuwe tempel staat.

Bijna achtduizend leden van de kerk woonden de inwijding bij, en bijna 46 duizend mensen hebben in de laatste week van maart tijdens de open dagen de tempel bezocht. Jean Gordon van de wijk Redding 1 in de ring Redding (Californië), die tijdens de open dagen deurwacht was, vertelde dat sommigen de tempel heel terloops binnenliepen, maar 'met een eerbiedige geest' naar buiten kwamen. Een bezoekster zei dat ze in de tempel 'een heerlijk gevoel' had gehad. Een plaatselijke geestelijke zei: 'Ik had bepaald het gevoel dat [de tempel] een heel geestelijke plaats was.'

De leden van de kerk wilden het liefst zo snel mogelijk met de tempeldiensten beginnen. Hoewel de tempelpresident pas op de dag voor de inwijding bekend werd gemaakt, werden er de dag na de inwijding twee diensten gehouden en werd er een echtpaar verzegeld.

Reno-tempel (Nevada)

De Reno-tempel is op 23 april 2000, eerste paasdag, in vier diensten ingewijd. De open dagen, van 8 tot en met 15 april, trokken meer dan 38 duizend bezoekers.

President Thomas S. Monson, eerste raadgever in het Eerste Presidium, wijdde de tempel in. In het inwijdingsgebed zei president Monson: 'Zegen allen die dit prachtige gebouw mogelijk hebben gemaakt. Mogen zij bevrediging vinden in de wetenschap dat zij een aandeel hebben

FOTOGRAAF: LYNN HEWLETT

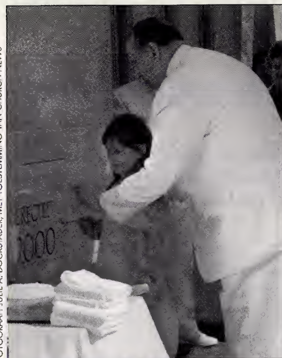
De Medford-tempel is de tweede tempel in Oregon.

gehad in de schepping van dit heilige gebouw. Moge het hun duidelijk zijn dat het niet meer zomaar een gebouw is, maar een huis dat aan U en uw geliefde Zoon is opgedragen, een heilige plaats, een heiligdom van geloof.

'Wij bidden dat de aanwezigheid van God in dit huis, gevoeld zal worden door allen die er langskomen, dat er met respect en waardering naar gekeken zal worden.'

President Monson werd vergezeld van ouderling M. Russell Ballard van het Quorum der Twaalf Apostelen en ouderling Rex D. Pinegar van de Zeventig van het gebied Noord-Amerika-Zuidwest.

Na de open dagen zei een bezoeker: 'Ik vind dat deze mensen zeer aan hun godsdienst toegewijd zijn. Ik werd vooral geïnspireerd doordat de nadruk op gezinswaarden werd gelegd. Daar werd ik diep door getroffen, dat het belangrijk is om het gezin bij elkaar te houden. Ik ging er met een goed gevoel vandaan.' Een columnist van een krant schreef: 'Ik bevond mij tussen de vijfduizend mensen die de laatste open dag bezochten. (...) Ik behoorde tot vele nietmormonen die blij waren dat ze in de gelegenheid waren dit mee te maken.'

FOTOGRAAF: JULIE A. DOCKSTADER, MET TOESTEMMING VAN *CHURCH NEWS*

President Thomas S. Monson helpt een meisje met het leggen van de hoeksteen in Reno.

De tempel, van buiten bekleed met graniet uit een steengroeve in Sharon (Vermont), in de buurt van de geboorteplaats van de profeet Joseph Smith, staat ten dienste van de leden in het noorden van Nevada en het noordoosten van Californië.

Memphis-tempel (Tennessee)

In totaal hebben op 23 april 2000, eerste paasdag, 5029 leden de vier inwijdingsdiensten van de Memphistempel bijgewoond. President James E. Faust, tweede raadgever in het Eerste Presidium, wijdde de tempel in. In het inwijdingsgebed zei president Faust: 'Vader, wij danken U voor deze tempel. Hij is het antwoord op onze gebeden. Hij zal talloze mensen tot zegen zijn die hier komen om zegeningen voor zichzelf veilig te stellen en die plaatsvervangend werk zullen doen voor degenen die gestorven zijn.

Moge het hart opspringen van vreugde en moge het gezicht van iedereen die hier werkt, gesierd worden door een glimlach van voldoening bij het doen van uw werk van heil en verhoging.'

President Faust werd vergezeld van ouderling Dallin H. Oaks van het Quorum der Twaalf Apostelen, ouderling Gordon T. Watts van de Zeventig, eerste raadgever in het gebied Noord-Amerika-Zuidoost, en ouderling James Griffin, een van de gebiedszeventigen.

Tijdens de open dagen van 8 tot en met 15 april bezochten 16.028 mensen 'de heiligste plaats in de county', zoals de tempel in een nieuwsprogramma werd genoemd. Een cameraman van een ander lokaal televisiestation zei dat hij, toen hij de schoonheid van

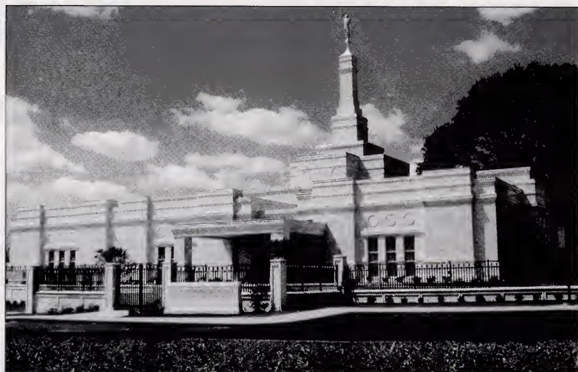
FOTOGRAAF: JULIE A. DOCKSTADER, MET TOESTEMMING VAN *CHURCH NEWS*

De Reno-tempel is de tweede tempel in Nevada.

de tempel zag, dacht: kon ik hier maar de hele dag filmen. Een gerespecteerd bestuurslid van de universiteit en vooraanstaand leider in de gemeenschap zei: 'De sereniteit hier is aanstekelijk en opbouwend.'

Voorafgaand aan de open dagen hadden leden van de kerk huis aan huis uitnodigingen uitgedeeld en mensen die in de buurt van de tempel woonden, aangespoord om te komen. Velen waren opgetogen dat ze die gelegenheid kregen, omdat zij de bouw van het verheven gebouw een jaar lang hadden gevolgd.

Tijdens de open dagen werd er ook informatie gegeven in het nabijgelegen ringcentrum, dat bemand werd door leden en zendelingzusters. De grote voorraad exemplaren van het Boek van Mormon was al snel uitgeput.

FOTOGRAAF: GERRY AVANT, MET TOESTEMMING VAN *CHURCH NEWS*

De Memphis-tempel staat ten dienste van de leden in het noorden van Mississippi, het zuidwesten van Tennessee en het oosten van Arkansas.

De Cochabamba-tempel (Bolivia)

De Cochabamba-tempel werd op 30 april 2000 in vier diensten ingewijd door president Gordon B. Hinckley. In zijn inwijdingsgebed zei president Hinckley: 'Dit land is genoemd naar Simón Bolívar, de grote bevrijder van een groot deel van Zuid-Amerika, die stierf in het jaar dat uw herstelde kerk georganiseerd werd. Moge het onvergelijkelijke, democratische beginsel voor altijd in deze republiek bewaard blijven.

'Wij gedenken de zoons en dochters van vader Lehi. Wilt u ten behoeve van hen uw beloften van oudsher gestand doen? Til de lasten van de armoede van hun schouders en laat de schellen van duisternis van hun ogen vallen. Mogen zij opklimmen tot de glorievolle hoogte van het verleden. Mogen zij hun Verlosser erkennen en getrouwe, oprechte heiligen zijn van de Allerhoogste.'

President Hinckley werd vergezeld van ouderling Richard G. Scott van het Quorum der Twaalf Apostelen en ouderling Richard J. Maynes van de Zeventig, president van het gebied Zuid-Amerika-West.

De open dagen, van 17 tot en met 22 april, trokken bijna 65 duizend bezoekers. De leden van de kerk en zendelingen waren ontzettend gelukkig met de 2232 verkregen verwijzingen.

De Cochabamba-tempel staat ten dienste van 112 duizend leden in de 21 ringen, negen districten en tien gemeenten van Bolivia. Het tempelcomplex bevat ook behuizing voor tempelbezoekers en de tempelpresident en de tempelmater. □

De Cochabamba-tempel, gelegen in het hart van Bolivia, staat ten dienste van de 112 duizend leden in dat land.

Mijn evangelienormen

Van het algemeen jeugdwerkpresidium

De Heer heeft zijn volgelingen geboden: 'Doet mijn gehele wapenrusting aan, zodat gij de kwade dag kunt weerstaan (...), het borstschild der gerechtigheid dragende' (LV 27:15–16).

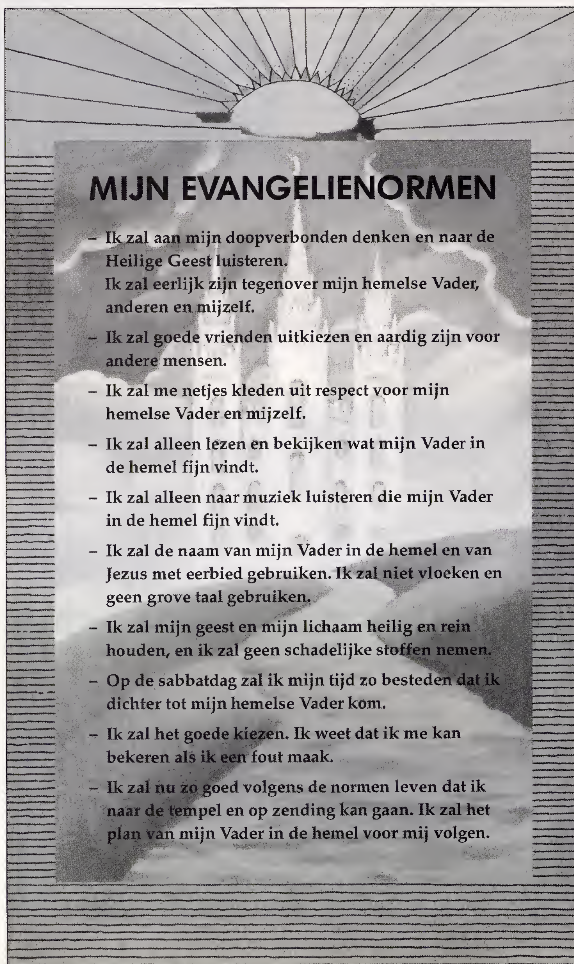
Het is van wezenlijk belang dat kinderen thuis en in het jeugdwerk leren hoe ze de wapenrusting Gods aan kunnen doen en het kwaad in de wereld kunnen weerstaan. De jeugdwerkkinderen hebben daarom elf evangelienormen gekregen om hen te helpen bij het naleven van het evangelie van Jezus Christus (zie de illustratie).

'Mijn evangelienormen' is te vinden op de achterpagina van het boekje *Mijn prestatiedagen* (35317 120; zie ook *De Kinderster*, april 1999, blz. 8–9).

Denk er in het komende jaar aan om deze normen tijdens de gezinsavond, de jeugdwerklessen en de participatieperiode te behandelen.

De leerkrachten kunnen bijvoorbeeld een norm bespreken die betrekking heeft op het onderwerp van de zondagse les. Af en toe kan een kind een toespraak over een van de normen voorbereiden. En de toepasselijke normen kunnen tijdens de participatieperiode worden behandeld.

Als de kinderen deze normen in hun leven toepassen, trekken ze steeds meer van de wapenrusting Gods aan. Als er zich moeilijke situaties voordoen en zij de juiste beslissingen moeten nemen, zullen ze al bij voorbaat weten wat ze moeten doen. ☐

Zinvolle activiteiten plannen

Van het algemeen JV-presidium

Als jongevrouwenleidster hebt u de vreugdevolle taak om ervoor te zorgen dat de jongevrouwen zich van hun talenten bewust worden en ze gebruiken om anderen te dienen. Door dit dienstbetoon zullen ze zich op hun rol van vrouw en moeder voorbereiden. De activiteiten kunnen daar een hulpmiddel bij zijn.

Een van de manieren om nuttig gebruik van de activiteitenavond te maken, is de zondagse lessen op die avond te bekrachtigen. Een zondagse les over huishoudkunde kan bijvoorbeeld tijdens de activiteitenavond worden bekrachtigd door instructies op het gebied van een bepaalde huishoudelijke vaardigheid.

De wekelijkse activiteitenavond moet zo mogelijk iedere week op hetzelfde tijdstip en dezelfde dag worden gehouden. (Zie *Handboek kerkbestuur, boek 2: leidinggevenden in priesterschap en hulporganisaties*, blz. 222.) Om de tijd zo nuttig mogelijk te gebruiken, kan de activiteitenavond in twee of drie gedeelten worden onderverdeeld. Overweeg het volgende aanbevolen programma:

Deel 1: openingsprogramma. De jongevrouwen en jongemannen vergaderen gezamenlijk om de eenheid te bevorderen, talenten te ontwikkelen, een gevoel van geborgenheid te creëren, leidingvaardigheid te leren, en de Geest van de Heer te voelen.

Deel 2: klas- of groepsactiviteiten. De activiteiten kunnen worden gericht op beginselen die zondags zijn behandeld, op dienstbetoon, persoonlijke vooruitgang of de ontwikkeling van talenten en vaardigheden.

Deel 3 (facultatief): repetitie of gezellig samenzijn. Af en toe kunnen de jongevrouwen als groep of samen met de jongemannen bij elkaar komen om voor een bepaald evenement te repeteren, om aan sportactiviteiten deel te nemen, of voor een gezellig samenzijn.

Wij bidden dat de Heer u zal zegenen als u de jongevrouwen in de gelegenheid stelt om te groeien door gezonde en leuke activiteiten. Vergeet niet dat de wekelijkse activiteitenavond een kostbaar hulpmiddel is om jongeren te behouden en te heractiveren. De jongevrouwen zullen door de wekelijkse activiteitenavond de liefde van hun leidsters en de Geest van de Heer voelen.

Bij deze boodschap zit een voorbeeld-werkblad dat jongeren en leidinggevenden kunnen gebruiken als ze samenwerken om zinvolle activiteiten te plannen. □

VOORBEELD VAN WERKBLAD ACTIVITEITENAVOND

Datum activiteitenavond: ____________________

Openingsprogramma

Presidium: ____________________

Leiding: ____________________

1. Openingslofzang: ____________________
2. Openingsgebed: ____________________
3. Muziek (presentaties, oefening van nieuwe liederen enz.): ____________________
4. Toespra(a)k(en):

Klas- of groepsactiviteit

____

____

____

Repetitie of gezellig samenzijn (facultatief)

____

____

____

Bijeenkomst ter verrijking van het persoonlijk en huiselijk leven

Van het algemeen ZHV-presidium

Het werk dat vrouwen in het gezin verrichten is van wezenlijk belang. Of ze nu jong of oud zijn, alleenstaand of gehuwd, vrouwen versterken het gezin en de samenleving op bijzondere wijzen. Om ervoor te zorgen dat de zusters hun unieke bijdragen leveren, is de 'Bijeenkomst ter verrijking van het persoonlijk en huiselijk leven' afgelopen januari in het leven geroepen.

Het doel van deze bijeenkomst is om de zusters te helpen bij het ontwikkelen van geestelijke kracht en persoonlijke vaardigheden, bij het versterken van het gezin en bij het dienen van anderen, waarbij tevens banden van zusterschap worden ontwikkeld. We zijn blij als zusters uit de hele wereld ons vertellen over de groei en de verrijking die ze door deze nieuwe definitie hebben ervaren. Voor veel leidsters op wijk- en gemeenteniveau is deze verandering een gelegenheid om te evalueren wat er in het verleden is gedaan en te besluiten hoe ze in de toekomst de zusters zullen aanmoedigen en inspireren.

Nu deze veranderingen plaatsvinden, kunnen we ons de volgende vragen stellen: Leer ik mijn ZHV-zusters liefhebben? Probeer ik manieren te bedenken om hen te helpen? Ondersteun ik mijn leiders en leidsters? Ga ik met een geest van liefde en studie naar de bijeenkomsten, zodat ik zoveel mogelijk kan leren? Hoe kan ik er beter aan deelnemen en er meer toe bijdragen?

Nu de kerk zoveel vooruitgang maakt, moeten wij als zusters ook vooruitgang maken. We moeten ons voornemen dat de moeilijkheden van de wereld ons niet afhouden van wat het belangrijkst is. Door de bijeenkomst ter verrijking van het persoonlijk en huiselijk leven kunnen we ons beter op onze taken concentreren. We zullen er betere discipelen van Jezus Christus door worden. □

ZONDAGSSCHOOLPERSPECTIEVEN

Ieder lid een leerkracht

Van het algemeen zondagsschoolpresidium

Tijdens een algemene conferentie heeft ouderling Dallin H. Oaks van het Quorum der Twaalf Apostelen gezegd: 'Ieder lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen is of wordt leerkracht. Ieder van ons heeft een essentieel belang bij de inhoud en doelmatigheid van evangelieonderwijs.

Wij willen dat iedereen geweldige evangelieleerkrachten heeft en we willen dat die leerkrachten ons allemaal onze weg terug helpen zoeken (...) naar onze hemelse Vader.

'(...) Onze Heiland was leraar van beroep. Hij was de Meesterleraar en Hij nodigt ons allen uit om Hem te volgen in die grootse vorm van dienstbetoon.' ('Evangelieonderwijs', *Liahona*, januari 2000, blz. 94.)

Ouderling Oaks gaf zes fundamentele beginselen van doelmatig evangelieonderwijs waardoor wij een betere leerkracht kunnen worden. Als leerkracht moeten we (1) onze roeping aanvaarden en onderwijzen vanwege onze liefde voor God, de eeuwige Vader, voor zijn Zoon, Jezus Christus, en voor iedere leerling; (2) ons volledig concentreren op de behoeften van de leerlingen; (3) onderwijzen uit het voorgeschreven cursusmateriaal, met grote nadruk op de leer en de beginselen en verbonden van het evangelie van Jezus Christus; (4) ons ijverig voorbereiden en de doeltreffendste lesmethodes proberen te gebruiken; (5) onder leiding

van de Geest onderwijzen (zie LV 42:12–14); en (6) het succes van het onderwijs afmeten aan de uitwerking ervan op het leven van de leerlingen. (Zie *Liahona*, januari 2000, blz. 96–97.)

Doelmatig evangelieonderwijs houdt meer in dan eenvoudigweg een les presenteren. Het brengt tot stand wat president Gordon B. Hinckley van leerkrachten vraagt: 'Onze (…) leerkrachten moeten vanuit hun hart spreken (…), en uiting geven aan hun liefde voor de Heer en zijn kostbare werk. Dan zal het op de een of andere manier vlam vatten in het hart van de leerlingen.' (*Teachings of Gordon B. Hinckley* [1997], blz. 619–620.) □

Extra ideeën voor de participatieperiode, september 2000

De volgende ideeën voor de participatieperiode zij een aanvulling op 'Participatieperiode: Vasten en bidden' op blz. 2–3 in De Kindervriend *van deze uitgave. De jeugdwerkleidsters kunnen ze naar behoefte gebruiken.*

1. Laat de kinderen denken aan helden in de Schriften. Geef ze aanwijzingen als: 'Deze persoon heeft tegen een reus gevochten.' Bespreek wat we van die helden kunnen leren waardoor ze zich beter aan hun doopverbond kunnen houden. Denk aan helden als Noach, koningin Ester, Ammon, Ruth, Mozes, Daniël, Joseph Smith, Sariah, Alma, Maria, Samuël de Lamaniet, Moroni en Jezus Christus. Vertel de kinderen hoe de verhalen over de helden in de Schriften een 'lamp voor [uw] voet' zijn geweest waardoor u zich aan uw doopverbond heeft gehouden. Help de kinderen bij het uit het hoofd leren van Psalm 119:105. Voor jongere kinderen: Vertel de verhalen van een aantal hierboven genoemde helden. Doe de kinderen eenvoudige kleding aan (zoals een sjaal) of laat ze een attribuut dragen (zoals de Schriften) waarmee een held wordt uitgebeeld.

2. Laat een paar kinderen vooraf het verhaal van Helamans jeugdige strijders instuderen (zie Alma 53–57) en laat ze het verhaal tijdens de participatieperiode vertellen of uitbeelden. Zorg dat de kinderen begrijpen dat de moeders die strijders hadden geleerd dat ze gehoorzaam moesten zijn en rechtschapen moesten leven. Zing 'Verhalen uit het Boek van Mormon' (*Kinderliedjes*, blz. 62). Bespreek wat Alma's vader gedaan had om zijn zoon ertoe te brengen rechtschapen te leven (zie Mosiah 27:11–14). Onze ouders, leerkrachten en leiders vertellen ons over Jezus Christus en zijn grote liefde. Als we ons laten dopen, sluiten we een verbond dat we Hem zullen gedenken en zijn geboden zullen onderhouden. Laat de kinderen iets opschrijven of iets tekenen wat hun ouders, leerkrachten of leidsters gedaan hebben om ervoor te zorgen dat ze rechtschapen leven en zich aan hun doopverbond te houden. Stel voor dat de kinderen thuis over deze activiteit vertellen. Geef uw getuigenis over de invloed die uw ouders, leerkrachten of leiders hebben gehad, waardoor u zich aan uw doopverbond heeft gehouden.

3. Voor aanvullende bronnen: zie 'Oom Jacks belangrijkste hulpmiddel', *De Kindervriend*, september 2000, blz. 6–7; 'De barmhartige Samaritaan, *De Kindervriend*, september 2000, blz. 10–12; 'Vasten voor Billy', *De Kindervriend*, februari 2000, blz. 14–16; 'De Schriften van Martin', *De Kinderster*, juni 1999, blz. 2–3; 'De eerste keer als gezin vasten', *De Kinderster*, juni 1999, blz. 12–13; 'Het eten zegenen', *De Kinderster*, juni 1999, blz. 14–16. □

Honderd miljoen exemplaren gedrukt en over de hele wereld verspreid

Onlangs is er ten aanzien van het Boek van Mormon een mijlpaal bereikt toen het honderd miljoenste exemplaar van de pers rolde. Eind 1999 waren er ongeveer 99,2 miljoen exemplaren verspreid. Aangezien er ongeveer vijftienduizend boeken per dag worden verzonden, werd het tijdstip waarop de honderd miljoen zou worden bereikt geschat op eind februari of begin maart, volgens Kay W. Briggs, hoofd van de dienst drukkerij en distributie. In de jaren negentig werden jaarlijks ongeveer vijf miljoen boeken gepubliceerd en verspreid.

Momenteel zijn er selecties van het Boek van Mormon verkrijgbaar in 39 talen, en de volledige tekst in 54 talen.

Het Boek van Mormon is een 'extra getuigenis van de goddelijke aard en het bestaan van de Heer Jezus Christus, van de alomvattende weldaad van zijn zoenoffer, en zijn herrijzenis uit het duistere graf', zei president Gordon B. Hinckley tijdens de algemene conferentie in april 1994.

Hij vervolgde: 'Dat getuigenis is er om ter hand te nemen, om te lezen, te overpeinzen, om over gebeden te worden met een belofte dat hij die bidt door de macht van de Heilige Geest de waarheid en steekhoudendheid ervan te weten zal komen (zie Moroni 10:3–5).' ('Het grootste wonder in de geschiedenis van de mensheid', *De Ster*, juli 1994, blz. 63.)

De meeste van die honderd miljoen boeken zijn gedrukt in het Engels, hoewel er ook een aanzienlijk aantal in andere talen is uitgegeven, waaronder in 1999 bijna 1,5 miljoen in het Spaans. Andere talen variëren van de belangrijkste Europese en Aziatische talen tot Afrikaanse dialecten als Efik, Lingala, Shona en Urdu, en tot de talen van Mexico en Midden-Amerika, zoals Tzotzil, Mam en Kekchí. De lijst van vertalingen bevat ook andere talen, zoals Arabisch, Russisch en Hindi.

De krachtige invloed van het Boek van Mormon deed zich al gelden kort nadat het in 1830 door E. B. Grandin in Palmyra (New York) gedrukt was. 'Het ziet ernaar uit dat, van alle religieuze boeken van de negentiende eeuw, het Boek van Mormon de meeste invloed had', schreef Henry A. Wallace, vice-president was van de Verenigde Staten van 1941 tot 1945, en uitgever van een krant. 'Het heeft misschien slechts één procent van de bevolking van de Verenigde Staten bereikt, maar de invloed ervan op die één procent was zo krachtig en langdurig dat alle mensen in de Verenigde Staten er de invloed van ondervonden, vooral door het aandeel ervan in het openstellen van een van onze belangrijkste grensgebieden.'

De tweede uitgave werd in 1837 gedrukt in Kirtland (Ohio). Omdat de kerk bleef groeien, waren er meer exemplaren nodig. In 1840 werd er in Nauvoo, Illinois en Liverpool (Engeland) begonnen met het drukken van andere uitgaven. Brigham Young (1801–1877) vroeg het auteursrecht in Engeland aan en was, door een edelmoedige donatie van driehonderd pond door de bekeerling John Benbow, getuige van de druk van de eerste Europese editie. In 1849 werd er nog een Europese editie gedrukt. In 1852 werden er in Liverpool grotere aantallen gedrukt. Rond 1859 werd het boek in andere Europese steden gedrukt in het Deens, Duits, Frans, Italiaans, Welsh en Hawaiiaans.

Ouderling Orson Pratt (1811–1881) van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft in 1879 de Engelse versie van het Boek van Mormon voorzien van kopjes boven de hoofdstukken, genummerde alinea's en voetnoten.

Vóór het einde van die eeuw was het boek ook vertaald in het Spaans, Zweeds, Maori en Nederlands. In 1920 werd het in twee kolommen gedrukt en tussen 1900 en 1970 werd het vertaald en gedrukt in nog dertien andere talen. De belangrijkste vertaalperiode was die tussen 1979 en 1989, toen het boek in 53 talen werd vertaald en uitgegeven.

De profeet Joseph Smith, die het Boek van Mormon 'het nauwkeurigste boek op aarde en de sluitsteen van onze godsdienst' noemde (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, blz. 194), heeft ook gezegd: 'Neem het Boek van Mormon en de openbaringen weg, en waar is dan onze godsdienst? Er blijft niets van over.'

Het is duidelijk dat de publicatie van het Boek van Mormon vanaf het begin van de herstelling van eminent belang is geweest voor bij de zending van de kerk. Kijken we naar de toekomst, dan voorspellen we dat de invloed op de lezers krachtig zal blijven. De eerste honderd miljoen exemplaren van het Boek van Mormon zijn in 169 jaar gepubliceerd. Met het tempo waarin het boek nu geproduceerd wordt zullen we in minder dan twintig jaar de tweehonderd miljoen halen. □

Artikel met toestemming van Church News, *22 april 2000*

De drie tuinen: bijzondere belevenis voor de zusters

Zaterdag 25 maart 2000 was er in het kerkgebouw van Rotterdam 1 voor de zusters van de ring Rotterdam een speciale dag, met als thema 'De drie tuinen'. De zusters werden ontvangen in de 'theetuin' met een kopje kruidenthee, waarna Jolanda Swart vertelde hoe belangrijk de drie beroemde tuinen in ons leven zijn.

Met behulp van zaklantaarns werd iedereen vervolgens naar een plekje in de verduisterde kapel geleid. Nadat alle zusters in het donker een plaats hadden gevonden, werd het scheppingsverhaal verteld. Toen het licht werd geschapen, veranderde de donkere zaal als bij toverslag in een prachtige hof van Eden. Het podium was een bloemenzee met 'Adam' en 'Eva' erin; zelfs de slang stak even zijn kop op.

Zingend gingen de zusters terug naar de recreatiezaal, die nu ook donker was. Op het podium was een uitbeelding te zien van Jezus in de hof van Getsemane. De derde tuin was de tuin met het graf Jezus, waar Maria de opgestane Heer zag. De mooie muziek en de lofzangen maakten er iets bijzonders van; het was een ontroerende belevenis. Tot slot gaven de drie broeders die de verhalen uit de Schriften over de drie tuinen hadden gelezen, hun getuigenis.

Na een heerlijke lunch konden we klassen over diverse onderwerpen bijwonen. Er waren klassen over het gebruik van kruiden, over het kiezen van de kleuren die het beste bij je passen en over voetverzorging. We konden ook bloemschikken kiezen, batikken, ontspanningsoefeningen of juist bewegen. In de theetuin werd onder begeleiding van enkele gitaristen gezongen, en de film *Legacy* was te zien. Een aantal zusters werkte hard aan het maken van een prachtige quilt.

Zo was er van alles te beleven. Het was een geestelijke, leerzame en leuke dag! ☐

Petra Broekzitter

FOTO: MARIANNE VAN WERMESKERKEN

De zusters kregen uitleg over het belang van de drie tuinen.

FOTO: MARIANNE VAN WERMESKERKEN

Na de lunch konden de zusters kiezen uit een groot aantal activiteiten.

FOTO: MARIANNE VAN WERMESKERKEN

Het podium van de kapel was omgetoverd in een ware Hof van Eden.

Pannenkoekenfeest helpt arme bevolking van Ecuador aan boeken

Mede dankzij de jeugd van de ring Rotterdam is er in een sloppenwijk in Guayaquil (Ecuador) een bibliotheek ontstaan. De boeken zijn door diverse instanties geschonken, maar een pannenkoekenfeest in de kerk te Rotterdam maakte het mogelijk om ze naar Ecuador te laten vervoeren. Neeltje Ardon, die 'aan de wieg' van de bibliotheek heeft gestaan, vertelt hoe het in zijn werk is gegaan.

Sinds 1994 hebben wij twee Fosterkinderen in Ecuador. Het gezin van het jongste kind woont in een zeer armzalige sloppenwijk in Guayaquil. In 1995 waren wij in de gelukkige omstandigheid dat we, samen met een vriendin die in diezelfde stad een Foster-kind had, 'onze' drie gezinnen konden bezoeken. Daar hebben we met eigen ogen kunnen zien hoe een sloppenwijk, dankzij de hulp van Plan International, was veranderd in een dorp met nette huisjes.

Een jaar geleden kwam mijn man met een Spaans kinderboek naar huis, waarmee ik erg blij was en dat ik meteen heb opgestuurd naar ons gezin daar. Maar al snel bedachten we dat er natuurlijk veel meer Spaanstalige boeken in Nederland moesten zijn, en dat ze in die sloppenwijk wellicht heel veel nut en plezier zouden hebben van een heuse bibliotheek. We hebben vervolgens Foster Parents Plan opgebeld, en de medewerkers in Guayaquil bleken bereid om in het gemeenschapsgebouw ruimte daarvoor te scheppen.

Een pannenkoekenfeest van de jonge volwassenen maakte het mogelijk om een bibliotheek in Ecuador in te richten.

De Koninklijke Bibliotheek gaf meteen drie meter boeken, het Rode Kruis in Wassenaar stelde dozen boeken ter beschikking voor één gulden per stuk, en bij antiquariaten hebben we ook het een en ander kunnen kopen. Al met al is er nu zeker zo'n 5,5 meter boeken naartoe. Maar daarmee kwam er ook een probleem: de verzendkosten, die altijd nog zo'n elf gulden per kilo bedragen. Bovendien hebben we bijna alle boeken gekaft en moesten ze ook nog naar Amsterdam worden gebracht, al met al toch nog behoorlijke kosten waarvoor een oplossing moest komen, omdat we anders niet met dit project door zouden kunnen gaan.

Die oplossing kwam er in de vorm van enkele genereuze giften van vrienden en de eetlust van de jeugd in de ring Rotterdam. Het daar door de jonge volwassenen georganiseerde pannenkoekenfeest heeft meer dan 600 gulden opgebracht, omdat de kerk de kosten van de pannenkoeken voor haar rekening heeft genomen. Nu kunnen we doorgaan met het verzamelen en versturen van Spaanse boeken, en de mensen in Guayaquil de mogelijkheid bieden om te lezen en te leren!

Wie nog boeken in het Spaans ziet, hetzij voor kinderen of volwassenen, wil ik vragen die op te sturen naar mijn adres: Saffierstraat 5,3051 XT Rotterdam. Dan zorgen wij ervoor dat ze in deze of in een andere sloppenwijk terechtkomen. □

Neeltje Ardon

CD-opname van alle liedjes uit het kinderzangboek

Het afgelopen voorjaar is er in de studio van Musicord in Haarlem heel hard gewerkt om alle liedjes uit het boek *Kinderliedjes* van de kerk op te nemen voor de productie van cd's en cassettebandjes voor het Nederlandse taalgebied. 'Het betreft hier alle 121 liedjes; van te voren hebben wij ons niet gerealiseerd wat een werk dat met zich meebrengt', aldus de leider van het project, Ton van Dam, die vorig jaar benaderd was om de cd's voor het Nederlandse taalgebied op te nemen. 'Maar we hebben ook niet geweten hoe leuk het was om dit te doen. Het enthousiasme van alle medewerkers werkte aanstekelijk, ook naar de technicus Joop Geurts, die er net zo veel plezier in had als wij allemaal'. Ook buiten de studio werd het project bekend, en het Haarlems Dagblad wijdde er een artikel aan.

In totaal hebben zeven kinderen in de jeugdwerkleeftijd en vijf volwassenen alle 121 liedjes ingezongen (voor de begeleiding werd gebruik gemaakt van in Amerika gemaakte opnamen). Voor bijna alle betrokkenen was het nieuw om in een studio te zingen. In het begin vonden de meesten het dan ook heel eng. Maar het wende snel, en binnen niet al te lange tijd waren de kinderen niet meer van de microfoon weg te slaan.

Het is uitzonderlijk dat de cd's in onze taal worden uitgebracht, want het Nederlandse taalgebied is in feite veel te klein voor een dergelijk grootschalig en duur project. Maar nadat een van de jeugdwerkleidsters uit Amerika een bezoek had gebracht aan Zuid-Afrika, besloot zij dat de liedjes ook in het Nederlands op cd moesten worden uitgebracht, zodat ook de kinderen in dit gebied de liedjes in het Nederlands (waar het Afrikaans van afstamt) kunnen zingen. De cd's zullen ook worden gebruikt in Nederland, in het Nederlandstalige deel van België, in Suriname en op de Antillen.

Ton van Dam: 'Wij hebben tijdens de opnamen ondervonden dat dit het werk van God is. Wanneer wij Hem bij ons werk betrokken en vertrouwen hadden in wat er ging gebeuren, dan hoefden wij ons geen zorgen te maken en kwam het in orde.'

Het werk is nog niet klaar. Alle liedjes worden na de opnamen in de studio gemixt, dan worden ze naar Amerika opgestuurd , waar ze nogmaals kritisch beluisterd worden en eventueel voor verbetering teruggestuurd worden naar Nederland.

Het is de bedoeling dat de cd's en cassettebandjes begin 2001 voor verkoop gereed zijn. Ze zullen via de mediatheek besteld kunnen worden, of men kan ze dan kopen in het kledingcentrum bij de Frankfurt-tempel.

Zowel in het jeugdwerk als bij de gezinnen thuis zullen deze cd's als instructiemiddel kunnen worden gebruikt om de liedjes uit de zangbundel te leren. Er komt een versie van 'muziek met woorden' en één van 'alleen muziek', dat wil zeggen uitsluitend de instrumentale begeleiding.

'Wij prijzen ons gelukkig, dat ook ons taalgebied is aangewezen voor dit unieke project', aldus de leiders.

Kea O. Onstein-Okker

De kinderen hebben veel plezier bij het opnemen van de liedjes in de studio.

Zeven kinderen en vijf volwassenen werkten mee aan het opnemen van de Kinderliedjes in een studio in Haarlem.

De zachte stem

Vanwaar die stem? Ze was niet luid – veeleer een fluistering aan het oor of een trilling in het hart. Maar ze was van een zeldzame indringendheid en maakte dat mijn aandacht op slag gewekt werd. Die stem heb ik vaak gehoord, vooral op stille momenten. Ze was er al zo vroeg ik me kon herinneren. Ze troostte, bemoedigde, onderwees en gaf raad. Soms was ze er in de vorm van een waarschuwing, soms als een milde terechtwijzing.

Het was een mooie zomerdag. Zo'n dag waarop de mens met een dankbaar hart beseft dat het goed is om te leven. Ik was nog geen lid van de kerk, maar hield me veel met godsdienst bezig en las vaak in de Bijbel. Zo had ik kennis genomen van wat God van ons verlangt: dat we rechtvaardig leven, eerlijk, deugdzaam en kuis.

Met dat laatste had ik het toen erg moeilijk. Ik had een lieve vrouw en drie fijne kinderen, we leidden een goed en gelukkig leven, maar er was een verleiding die dat geluk vertroebelde. Die verleiding diende zich aan in de gedaante van een mooie jonge vrouw; ze liep dikwijls bij mij door de straat, langs mijn huis, en dan lonkte ze naar me.

Haar man was veel van huis, dus het zou gemakkelijk voor mij zijn geweest om bij haar binnen te gaan. Zij werd een obsessie voor mij, en ik werd heen en weer geslingerd tussen mijn verkeerde verlangens en mijn geweten.

Op een mooie zomerdag wiedde ik op mijn knieën de voortuin, en ik dankte God daarbij voor al het goede dat Hij mij had geschonken. Toen kwam zij voorbij en lachte naar me. Op dat moment vroeg ik: 'Goede God, wat moet ik doen?' Het antwoord kwam direct C een zachte stem zei me: 'Als je Mij zo dankbaar bent, laat dat dan zien en blijf bij haar vandaan.' Het gaf mij op slag rust. Ik ben nooit naar haar toe gegaan.

Ook mijn vrouw heeft die stem gehoord. Ik was met de kerk in aanraking gekomen doordat ik in een bibliotheek het Boek van Mormon in handen had gekregen. Ik had het nog nooit gezien, maar op een vreemde wijze boeide het mij meteen. Bij het lezen kreeg ik de bevestiging dat het waar was. Dit was eindelijk waar ik zo lang naar had gezocht. Ik had veel godsdienstige lectuur gelezen, onbewust zoekend naar iets waarvan ik wist dat het moest bestaan.

Toen las ik de vraag die Nephi stelde: 'Welnu, indien het Lam Gods, Dat heilig is, noodzakelijk in water moest worden gedoopt teneinde alle gerechtigheid te vervullen, hoeveel noodzakelijker is het dan voor ons, die onheilig zijn, in water te worden gedoopt?' (2 Nephi 31:5.) Nu wist ik dat ik me moest laten dopen. Niets kon mij daarvan weerhouden, ook niet de tranen van mijn vrouw, die mij bezwoer het niet te doen. Maar ik was vastbesloten, zelfs toen ze dreigde van me te zullen scheiden. 'Zó kan ik met jou niet verder leven', zei ze. Ze hield van mij, maar meende dat het slecht met mij zou aflopen als ik me bij 'die gevaarlijke mormoonse secte' aansloot. Ze werd heen en weer geslingerd tussen haar liefde voor mij en haar angst voor wat haar een gevaarlijke groepering leek.

En toen gebeurde het. Terwijl ze geknield de keukenkastjes schoonmaakte, voelde ze een hand op haar schouder en hoorde ze die zachte stem zeggen: 'Als je zo niet meer met je man kunt leven, waarom volg je hem dan niet in zijn geloof?' Drie maanden na mij is ook zij gedoopt.

De stem is sindsdien niet verstomd, maar klinkt nog meer dan voorheen. Ze was en is er in moeilijke tijden, gaf en geeft hulp en raad, moed en troost. Wanneer wij angstig om hulp roepen, klinkt geruststellend die stem: 'Hier ben Ik.' □

Th. G. Baalman

Concerten voor goed doel ondervinden waardering

In mei van dit jaar zijn de vierde en vijfde uitvoering gegeven van het programma 'Uit 't hart', door het Concertkoor Moroni met medewerking van een jeugdkoor en diverse musici. Op 20 mei vond het concert in Almere plaats, een week later dat in Apeldoorn.

Almere: voor gehandicapte kinderen

De uitvoering van 'Uit 't hart' in Almere werd gegeven ten bate van de stichting ABRI, die de opbrengst gebruikt om muziekinstrumenten voor verstandelijk gehandicapte kinderen aan te schaffen. Via de plaatselijke kranten was er bekendheid aan gegeven, en bijna de helft van het publiek bestond uit niet-leden, die vaak al even enthousiast reageerden als de aanwezige leden van de gemeente Almere. 'Ik ben blij dat ik ben gekomen; ik had geen idee dat het zó goed zou zijn', zeiden verschillende leden. Vanwege het goede doel was de aula van scholengemeenschap De Meergronden kostenloos beschikbaar gesteld, een ruime zaal waarin de koormuziek goed bleek te klinken.

Evenals bij de eerste concerten was het leven van Jezus Christus het thema van het programma, dat in muzikale zin varieerde van klassieke stukken van Bach en Händel tot de 'lichtere' liederen van Janice Kapp Perry en de 'jazzy' *Star Carol* van John Rutter. Op voorstel van Sisca Broekman, die het ter plaatse organiseerde, was het lied *Houd van elkander* toegevoegd, en dat bleek zo'n succes dat het de week daarop ook in Apeldoorn is gezongen. Dat succes is goeddeels te danken aan het jeugdkoor, dat grote waardering ondervond. Maar ook het koor Moroni oogstte bewondering, bijvoorbeeld van de kant van leden van een plaatselijk koor die het concert bezochten en onder de indruk waren van de wijze waarop de wat moeilijker koorwerken van Bach en Händel werden gezongen. 'Onze dirigent durft dat niet aan', zeiden ze. Positieve geluiden kwamen ook van een heel andere kant: professionele musici die waren aangetrokken om de begeleiding bij dit concert te com-

FOTO: SISCA BROEKMAN

Het jeugdkoor staat klaar om te zingen. De waardering voor beide koren was groot; in Almere wilde men zelfs geen afscheid nemen dan nadat twee toegiften waren gegeven.

pleteren. Ze prezen de 'inspirerende dirigent', de 'goede organisatie' en het enthousiasme van het koor. Een violist zei: 'Dit was een van de fijnste concerten waar ik de laatste maanden heb gespeeld.'

De gemeente Almere heeft door middel van dit concert meer dan duizend gulden bij elkaar gebracht. In *'t Groene Weekblad* verscheen op 24 mei een verslag van het concert onder de kop 'Koor zingt geld bij elkaar voor stichting ABRI', met en grote foto van het koor Moroni. In het artikel werd Marjan Heidstra van ABRI geciteerd: 'We zijn heel blij met het initiatief van de kerk om dit concert te organiseren. Veel kinderen kunnen door deze actie genieten van muziek maken.' Ze had haar 15-jarige zoon meegebracht, die het syndroom van Down heeft. Hij luisterde met aandacht, en mocht na het concert op het podium komen om te zeggen hoe hij het had gevonden. 'Ik vind dat jullie prachtig gezongen hebben', citeerde *'t Groene Weekblad* hem.

Apeldoorn: voor slachtoffers ramp in Enschede

De bedoeling van het muziekevenement in Apeldoorn was aanvankelijk alleen om een muzikaal getuigenis van Christus te geve – een doel dat zeker bereikt werd, maar naar aanleiding van de ramp in Enschede, juist twee weken voor het concert, werd er nog een actie aan verbonden: om geld in te zamelen ten behoeve van allen die onder de ramp hebben geleden. Aangezien de uitvoering van 'Uit 't hart' in Apeldoorn in het kerkgebouw plaatsvond, was voor de bezoekers alles gratis, maar iedereen die in de pauze wat gebruikte werd uitgenodigd een gift voor het goede doel te doen. Zo werden toch nog honderden guldens bij elkaar gebracht, en uit de opbrengst van de cd 'Uit 't hart' werden daar nog eens honderden aan toegevoegd.

Intussen hadden de bezoekers al genoten van de muziek door het Concertkoor Moroni onder leiding van Frans Heijdemann, een daaruit geselecteerd klein koor dat door Sonja Gout werd gedirigeerd, en het jeugdkoor met Greta van der Grift als dirigente. De begeleiding werd, evenals op eerdere avonden, verzorgd door een groep met fluiten, violen en natuurlijk de professionele pianisten/organisten Jan Lingen en Marco Dubbeld.

FOTO: SISCA BROEKMAN

Koren en musici zitten al klaar wanneer het tweede deel van het concert in Almere wordt aangekondigt.

De leiders van de koren zitten intussen vol toekomstplannen, maar bij het schrijven van dit artikel was nog geen definitieve datum voor een volgend concert bekend. Volgende optredens zullen echter ook worden gepubliceerd op Internet (www.moroni.vinden.nl) en, indien mogelijk, op deze pagina's. Ook andere activiteiten in de ringen, wijken en gemeentes kunnen we in 'Kerknieuws' en/of op de website van de nieuwsredacteur (www.liahona.nl) bekendmaken! Stuur uw aankondiging a.u.b. tijdig naar de nieuwsredactie van de *Liahona*. De voor het drukken benodigde tijd bedraagt bijna drie maanden; publicatie op Internet is meestal op korte termijn mogelijk.

Een gastviolist die aan de avond in Apeldoorn meewerkte, had eerder die week concerten gegeven met bekende musici als Jaap van Zweden en Christiaan Bor, en nog diezelfde middag als lid van het Orkest van het Oosten meegewerkt aan een 'troostconcert' voor de Enschedese bevolking. Toch had hij ook nog met plezier in Apeldoorn meegespeeld, zei hij, en hij prees de 'zuivere zang' van het koor. De vertoning van videobeelden op het grote scherm in de kapel gaf een aantal liederen nog een extra dimensie. Velen waren onder de indruk. Sebelia Knudsen, een van de leden van het koor die in Apeldoorn wonen, vertelt: 'De volgende zondag kreeg ik van veel leden nog complimenten met wat ze van ons koor hadden gehoord.' □

Met dank aan Sisca Broekman, Joan Ahrens en Sebelia Knudsen

Oud kerkgebouw Zoetermeer wijkt voor tempel

Op maandag 19 juni is een begin gemaakt met de sloop van het oude kerkgebouw in Zoetermeer. Het maakt plaats voor de tempel die daar zal worden gebouwd, de eerste tempel van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen in Nederland. Het verwijderen van de laatste restanten van het voormalige kerkgebouw zou naar verwachting eind juli gereed zijn. Voor de feitelijke bouw van de tempel moest nog veel worden geregeld, zodat daarmee niet eerder dan september of oktober een begin kan worden gemaakt.

Website familiegeschiedenis: meer dan 3 miljard bezoeken binnen een jaar

Op 24 mei 1999 heeft de kerk miljoenen familiehistorische gegevens beschikbaar gemaakt op Internet, via de website *www.familysearch.org*. Op 13 mei 2000, dus binnen een jaar, werd deze website reeds voor de drie miljardste maal bezocht. Nu talloze bezoekers hun eigen familiegegevens inzenden, groeit de database van FamilySearch met een miljoen namen per maand. Intussen is de toevoeging van een groot aantal gegevens uit Nederland, België en andere West-Europese landen, alsmede Mexico, in voorbereiding.

Nieuwe lofzangen

Binnen afzienbare tijd verschijnt er een herziene uitgave van *Lofzangen*. De nieuwe druk van dit veelgebruikte boek zal niet 202, maar 205 lofzangen bevatten. De nieuwe lofzangen zijn: 'Neem de Heil'ge Geest tot gids (203), 'Ons gezin kan eeuwig zijn' (204; staat ook in *Kinderliedjes*) en 'Gods dagelijkse zorg' (205). De teksten van de bestaande lofzangen zijn in overeenstemming gebracht met de nieuwe spelling; lofzang 181 krijgt een nieuwe titel: 'Help mij bij het onderwijzen.'

De kerk stuurt tarwe naar Ethiopië en Eritrea

Begin juni maakten de VN bekend dat er in Ethiopië en Eritrea ernstig voedselgebrek was, en dat miljoenen mensen met de hongerdood werden bedreigd. Het Eerste Presidium van de kerk behoord tot de eersten die reageerden, en gaf de boerderijen van de kerk bij Cambridge (Engeland) opdracht om acht miljoen pond tarwe naar Ethiopië te verzenden. Het transport wordt bekostigd met behulp van giften van leden in Canada; leden in Engeland helpen met het verpakken van het graan. Echtparen uit de V.S. zien toe op de distributie van de tarwe in de getroffen Afrikaanse landen.

Drie tempels ingewijd in één weekeinde

Voor het eerst in de geschiedenis van de kerk zijn binnen twee dagen drie nieuwe tempels ingewijd. President Thomas S. Monson wijdde op 20 mei de Tampico-tempel (Mexico) in, en op 21 mei de Villahermosa-tempel (Mexico). Eveneens op 21 mei werd de Nashville-tempel (Tennessee, V.S.) door president James E. Faust ingewijd. Eind mei waren er 85 tempels in gebruik. Voor de maanden juni en juli was de inwijding van nieuwe tempels in Canada, Costa Rica, Japan, Australië en Mexico gepland; de tempel in Birmingham (Alabama, V.S.) wordt op 3 september ingewijd en is de 95ste. □

Nauwelijks schade bij leden door vuurwerkramp in Enschede

Op 13 mei ontnam een ontploffende vuurwerkopslag in Enschede de ongeveer twintig mensen het leven en een aanzienlijk groter aantal hun woning. De schade was onvoorstelbaar. Broeder Jan Lingen, quorumpresident van de gemeente Hengelo en in het dagelijks leven orgeldocent, was een paar dagen na de ramp op het hoofdgebouw van de Enschedese Muziekschool, dat net op de grens van het getroffen stadsdeel staat. 'Verschrikkelijk', vond hij wat hij daar zag, 'nog veel erger dan het eruit zag op de televisie.'

Broeder Jan Schooltink, president van de gemeente Hengelo (waartoe ook de leden in Enschede behoren),

woont zelf in Hengelo maar heeft ook gemerkt dat er wat gebeurde. 'We hoorden een enorme knal', vertelt hij. 'We dachten aan een vliegtuig, maar even later regende het stukjes rood papier, dus er was duidelijk iets aan de hand.'

Bij de slachtoffers waren geen leden van zijn gemeente. 'Bij een zuster die er tamelijk dichtbij woont, is een deur ontzet', zegt hij, 'en een zuster die iets verder op woont, raakte door de luchtdruk uit haar evenwicht.'

Een van de kinderen van ondergetekende is in Enschede op school, in de 'buitenring' van het getroffen stadsdeel. De schade aan de school had erger kunnen zijn: hoofdzakelijk kapotte ruiten, maar we prijzen ons gelukkig dat de ramp niet op een schooldag heeft plaatsgevonden, en met ons ongetwijfeld nog honderden ouders, want er stonden verschillende scholen in dat gebied. □

Frans Heijdemann

In het zendingsveld

■ BELGIË

Bubi en Ans Oppermann / Marlies 't Hoen
Mission belge de Bruxelles
87, Blvd. Brand Whitlock,
B-1200 Brussel

■ DUITSLAND

Robin Feith
Deutschland-Mission Düsseldorf
Mörsenbroicher Weg 184 a,
D-40470 Düsseldorf

Jeannette Kleijweg
Deutschland-Mission München
Lommelstrasse 7,
D-81479 München

Adriana Jacoba van Biemen-Davidse
Frankfurt-tempel
Talstrasse 10, Postfach 1440,
D-61381 Friedrichsdorf

■ ENGELAND

Justin Bijkerk / Dagmar Buysse
England Leeds Mission
Lister House, Lister Hill,
Horsforth, Leeds, Yorkshire,
LS18 5AZ, Engeland

Thammy Lodders / Jared van Hensen van Uningen
England Manchester Mission
Trafalgar House,
110 Manchester Road,
Altrincham, Cheshire,
WA14 1NU, Engeland

Jim Ruiter
England Birmingham Mission
185 Penns Lane,
Sutton Coldsfield,
West Midlands,
B76 8JU, Engeland

■ FRANKRIJK

Mirjam Bos
Mission française de Paris
23, rue du Onze Novembre,
F-78110 Le Vesinet

Joey van Boekel
Mission française de Bordeaux
67, rue Furtado,
F-33800 Bordeaux

■ GRIEKENLAND

Michael Stekkinger
Zendingsgebied Athene
Eleftherotrias 9,
Kifissia 14563,
Athene, Griekenland

■ OOSTENRIJK

Petra Verhaegen
Österreich-Mission Wien
Fuerganggasse 4,
A–1190 Wien

■ SCHOTLAND

Paddy Panhuyzen / Robert Panhuyzen / Alexander Noot
Scotland Edinburgh Mission
51 Spylaw Road,
Edinburgh EH 10 5BP,
Schotland

■ VENEZUELA

Dennis Blanken
Venezuela Caracas Mission
Apartado 69204,
Caracas 1060-A,
Venezuela

■ VERENIGDE STATEN

Ruben van Impelen
Utah Salt Lake City Mission
2102 South 1300 East,
Suite 102, Salt Lake City,
Utah 84106, USA

Pauline Dee
Utica New York Mission
P.O. Box 220,
New Hartford, NY 13413-0220,
USA

■ WEST-INDIË

Azad Nazir

■ ZUID-AFRIKA

Angelo Leman
South Africa Cape Town Mission
P.O. Box 217,
Howard Place,
7450 Cape Town,
Republiek Zuid-Afrika

■ ZWITSERLAND / FRANKRIJK

Harmjan de Jonge
Mission suisse de Genève
8 Chemin William Barbey,
CH-1292 Chambésy (GE)

Ga je op zending?

Stuur ons dan je naam, zendingsgebied, uit welke wijk of gemeente je komt, wanneer je zending begint, naar welk opleidingsinstituut je gaat – en vooral: een goede pasfoto! Stuur die gegevens naar:

Nieuwsredactie Liahona, Grovestins 64, 7608 HN Almelo, Nederland

Foto's niet met nietjes of paperclips vastmaken! Als je naar een zendingsgebied gaat dat nog niet op deze pagina voorkomt, stuur dan a.u.b. ook het adres van het zendingskantoor.

20789 120 EUROPE WEST AREA (DUTCH)

Openbaring voor uzelf ontvangen

De profeet Nephi heeft beloofd: 'Indien gij (. . .) de Heilige Geest ontvangt, [zal] deze u alles tonen, wat gij moet doen' (2 Nephi 32:5). Als leden van de kerk van de Heer zijn we gezegend dat we openbaring kunnen ontvangen die een gevolg is van onze omgang met de Heilige Geest.

DE TAAL VAN VREDE

Hoe ontvangen we openbaring? 'Nadert tot Mij,' zegt de Heer, 'en Ik zal tot u naderen; zoekt Mij naarstig, en gij zult Mij vinden' (LV 88:63). Oprecht gebed, in geloof en in de naam van Jezus Christus, opent de hemelen. Inspiratie kan gemakkelijk doordringen tot een hart dat verzacht is door bekering en tot een verstand dat getraind is door studie. (Zie LV 8:2; 9:7–9.)

Hoe herkennen we de openbaringen die we krijgen? Ouderling Dallin H. Oaks van het Quorum der Twaalf Apostelen heeft opgemerkt dat 'God zijn zoons en dochters onderricht door de macht van zijn Geest, die hun verstand verlicht en hun vrede geeft aangaande de aangelegenheid waarom zij bidden.' ('Onderrichten en leren door de Geest' *De Ster*, mei 1999, blz. 22.) Openbaring komt meestal in de vorm van gevoelens. Ouderling Boyd K. Packer van het Quorum der Twaalf heeft openbaring beschreven als 'subtiele, verfijnde, geestelijke communicatie (. . .) die men eerder voelt dan hoort. (. . .) De Geest (. . .) fluistert. Het gebeurt zo zacht dat we het, als we te druk bezig zijn, misschien helemaal niet voelen.' (Zie 'De lamp des Heren', *De Ster*, december 1988, blz. 32–37.)

EEN BRON VAN TROOST EN RAAD

Zuster Sveinbjörg Gudmundsdóttir uit Reykjavik (IJsland) heeft eens iets heel moeilijks meegemaakt. Op zekere morgen beklommen twee van haar zoons met een vriend een nabijgelegen, met sneeuw bedekte berg. Tijdens die tocht kwamen twee van hen om het leven — haar oudste zoon en de vriend, hun gemeentepresident. Het verdriet sneed als een scherp mes door het hart van zuster Gudmundsdóttir. Ze kon niet begrijpen waarom de Heer die tragedie had toegestaan.

Zoals iedere avond knielde zuster Gudmundsdóttir neer om de Heer te bedanken voor die dag. Maar ze kon geen woord uitbrengen. Ze vroeg zich af: *'Hoe zou ik Hem voor deze afschuwelijke dag kunnen bedanken?'* En toen dacht ze aan de zoon die in leven was gebleven. Ze bedankte de Heer voor zijn veiligheid en voor de goedheid van de twee mannen die omgekomen waren. Daarna gaf ze uiting aan haar dankbaarheid voor haar vier andere kinderen, haar aangetrouwde kinderen en haar kleinkinderen. Ze schrijft: 'Met elk woord van dank werd de last die op mijn hart lag lichter. Er begon een warm, levengevend gevoel door mijn lichaam te stromen. Mijn gemoed werd rustig en mijn hart vulde zich met vreugde.' Ze vroeg zich af: *'Hoe kan ik vreugde voelen na wat er gebeurd is?'* Met de hulp van de Geest kwam ze erachter dat 'onze Vader in de hemel ons zelfs in de diepste droefenis kan zegenen met gemoedsrust en vreugde'. ('Zelfs in de diepste droefenis', *De Ster*, december 1997, blz. 44.)

Sheri L. Dew, tweede raadgeefster in het algemeen ZHV-presidium, heeft gezegd: 'Een vrouw die leiding ontvangt van de Heer weet tot wie ze zich moet wenden voor antwoorden en vrede. Zij kan moeilijke beslissingen nemen en vol vertrouwen moeilijkheden tegemoet treden omdat ze advies krijgt van de Geest.' ('We zijn niet alleen', *De Ster*, januari 1999, blz. 114.) □

ILLUSTRATOR: SCOTT SNOW

Het grootste probleem vandaag de dag is misschien wel de had over hand toenemende invloed van Satan. Zijn aanval is niet langer subtiel; hij is schaamteloos en vrijpostig, en moeilijk uit de weg te gaan. Veel zonden wedijveren openlijk om onze aandacht en houden vol dat ze 'aanvaardbaar' of zelfs 'normaal' zijn. Satan heeft zich de media toegeëigend, in het bijzonder de televisie en Internet, om zijn verderfelijke boodschap te propageren.

We staan echter niet alleen in onze strijd tegen het kwaad. Een heel belangrijke boodschap die in het Boek van Mormon steeds maar weer herhaald wordt, is dat we door tot Christus te komen herboren kunnen worden en zo de wereld en de slechte invloeden daarvan kunnen overwinnen. (Zie Moroni 10:32–33.) Als wij door de verzoening nieuwe schepselen worden, verlangen we er niet meer naar om het kwade, maar om het goede te doen. (Zie Mosiah 5:2.)

In 1921 maakte ouderling David O. McKay (1873–1970), die later de negende president van de kerk werd, een wereldreis langs de zendingsgebieden van de kerk. Aan boord van een schip dat Apia (Samoa) naderde, maakte hij iets moois mee wat een dubbele les inhield. Ten eerste zien we welke gedachten ons bezig kunnen houden als we niet echt ergens over hoeven na te denken. Ten tweede zien we welke beloningen onze hemelse Vader in petto heeft voor degenen die tot Christus komen en de wereld overwinnen. President McKay schreef:

'Tegen de avond werd de schitterende zonsondergang zo prachtig weerspiegeld! De lucht was roze, de wolken aan de horizon waren omzoomd met diverse schakeringen van karmozijn en oranje en de zware wolken verder naar het westen waren somber paars en zwart. Die verschillende kleuren wierpen afwisselende schaduwen op het vredige wateroppervlak. Die van de wolken waren lang en donker, die van de karmozijnrode lucht helder maar roodgetint en vervagend in het lichtroze dat zich vermengde met het heldere blauw van de oceaan. Geleidelijk werden de schaduwen dieper en

ILLUSTRATOR: KEITH LARSON

REGEL OP REGEL

OM DE WERELD TE OVERWINNEN

zwaarder, en ten slotte vermengde het zich allemaal tot een prachtige, rustige schemering waardoor de zee leek op een grote spiegel waarop het zwakke licht van de wassende maan viel!

'Om tien uur die avond lag ik, nog nagenietend van dat prachtige tafereel, in mijn kooi en dacht: hoewel het heel bekoorlijk is, raakt het mijn ziel niet zo als het onschuldige leven van kinderen en het nobele karakter van dierbaren en vrienden. Hun schoonheid, onbaatzuchtigheid en heldhaftigheid zijn uiteindelijk het allermooist!

'Toen viel ik in slaap en kreeg ik iets oneindig verhevens te zien. In de verte zag ik een prachtige, witte stad. Hoewel hij ver weg was, leek ik toch te beseffen dat er overal bomen stonden met heerlijk fruit, struikgewas met prachtig getinte bladeren en volmaakt bloeiende bloemen. De heldere lucht leek die schitterende kleurschakeringen te weerspiegelen. Toen zag ik een menigte mensen de stad naderen. Iedereen droeg een wit, golvend kleed. (. . .) Ogenblikkelijk werd mijn aandacht gericht op hun Leider, en hoewel ik slechts zijn silhouet kon zien , herkende ik Hem onmiddellijk als mijn Heiland! De teint en de uitstraling van zijn gelaat waren heerlijk om te aanschouwen. Er hing een verheven vrede om Hem heen — het was goddelijk!

'De stad, begreep ik, was zijn stad. Het was de Eeuwige Stad; en de mensen die Hem volgden, zouden daar in vrede en eeuwig geluk verblijven.

'Maar wie waren dat?

'Alsof de Heiland mijn gedachten las, antwoordde Hij door te wijzen naar een halve cirkel die boven Hem verscheen en waarop in gouden letters stond:

'"Dit zijn degenen die de wereld overwonnen hebben — Die werkelijk herboren zijn!"

'Toen ik ontwaakte, werd het dag boven de haven van Apia.' (*Cherished Experiences from the Writings of President David O. McKay*, samengesteld door Clare Middelmiss [1955], blz. 101–102.) □

Nieuwe bewijzen staven het
Boek van Mormon

Daniel C. Petersen

Dankzij integer onderzoek neemt ons begrip van het Boek van Mormon toe.

Serieuze studie van het Boek van Mormon door heiligen der laatste dagen bloeit als nooit tevoren. En doordat het meer bestudeerd wordt, wordt steeds duidelijker hoe rijk het boek is en hoe opmerkelijk de prestatie van de vertaler, de profeet Joseph Smith.

Uiteraard is de wetenschap geen vervanging voor een geestelijk getuigenis. Ouderling B. H. Roberts (1857–1933) van de Zeventig heeft terecht gezegd: 'De macht van de Heilige Geest moet altijd de belangrijkste bron zijn voor het bewijs dat het Boek van Mormon waar is. Elk ander bewijs komt op de tweede plaats. (. . .) Geen enkele bewijsvoering, hoe knap ook; geen enkel argument, hoe gevat ook, kan ooit die plaats innemen.'

Toch speelt de wetenschap absoluut een rol, zelfs in geestelijke zaken. De Heer heeft in 1829 in een openbaring door de profeet Joseph Smith tegen Oliver Cowdery gezegd: 'Ja, zie, Ik zal in uw *verstand* en in uw *hart* tot u spreken door de Heilige Geest.' (LV 8:2; cursivering toegevoegd.) In 1832 heeft de Heer tegen Joseph Smith gezegd: 'Zoekt wetenschap, ja, door studie alsmede door geloof' (LV 88:118). Een schrijver heeft eens opgemerkt: 'Wat door niemand te verdedigen valt, laat men al snel varen. Verstandelijk argumenteren heeft geen geloof tot gevolg, maar het houdt een klimaat in stand waarin geloof kan gedijen.'

Door zorgvuldig onderzoek kunnen we een vollediger, dieper en nauwkeuriger inzicht krijgen. 'De waarheid moet medegedeeld worden, om bekend te zijn', heeft ouderling Roberts gezegd, 'en hoe duidelijker en vollediger de mededeling is, des te meer is de Heilige Geest in de gelegenheid om tot de zielen van de mensen te getuigen dat het werk waar is.'

De algemene conferentie van april 1986, waarin president Ezra Taft Benson (1899–1994) gesteund werd als de dertiende president van de kerk, was een keerpunt in het bestuderen van het Boek van Mormon en de toepassing van de er in vervatte leringen. President Benson haalde Leer en Verbonden 84:54–58 aan en zei dat de kerk haar voornaamste Schriftuur verwaarloosd had en dat 'de Heer de behoefte [had] geopenbaard van hernieuwde aandacht voor het Boek van Mormon.' Hij zegende de heiligen met 'een groeiend *begrip*' van het boek. ('Een heilige taak', *De Ster*, juli 1986, blz. 74.)

Die zegen is in vervulling gegaan en blijft duidelijk in vervulling gaan. Gelukkig was er al een geest van meer aandacht voor het Boek van Mormon in de kerk voelbaar geworden. Een aanwijzing daarvoor is dat aan het einde van de jaren zeventig het aantal publicaties van serieuze onderzoeken van of over het Boek van Mormon met vijftig procent steeg, en aan het begin van de jaren tachtig nog eens explosief met 230 procent. Die stijging zet zich voort. In dit artikel staat een samenvatting van een aantal belangrijke details die we door onderzoek te weten zijn gekomen over het Boek van Mormon en zijn historische achtergronden.

PLATEN, VERTALING EN GETUIGEN

Aan het eind van de jaren twintig van de negentiende eeuw heeft de profeet Joseph Smith de gouden platen inderdaad een korte periode in zijn bezit gehad. Dat is een

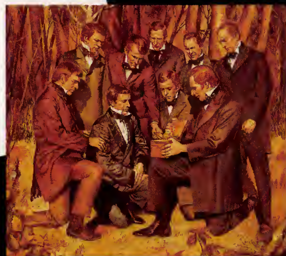
***Inzet links*: Er zijn meer dan honderd voorbeelden van oude geschriften op metalen platen ontdekt, inclusief deze gouden plaat van Darius, begraven in een stenen doos uit 515–516 v. Chr. *Inzet rechts*: Onderzoek naar de officiële getuigen van de gouden platen heeft de betrouwbaarheid van de getuigen bevestigd.**

HET GETUIGENIS VAN ACHT GETUIGEN

ZIJ HET BEKEND aan alle natiën, geslachten, talen en volken, tot wie dit werk zal komen, dat Joseph Smith jr., de vertaler van dit werk, ons de platen, waarvan is gesproken, en die er als goud uitzien, heeft getoond, en dat wij zovele van de bladen, als door genoemde Smith zijn vertaald, hebben betast en de graveerselen daarop hebben gezien en dat dit alles er uitziet als eeuwenoud en zeer bijzonder handwerk. En in volle ernst geven wij getuigenis, dat genoemde Smith ons de platen heeft getoond, want wij hebben ze gezien en opgetild en weten met zekerheid, dat genoemde Smith deze platen heeft, waarvan wij hebben gesproken. En wij maken onze namen wereldkundig, om tot de wereld te getuigen, wat wij hebben gezien. En wij liegen niet, God zijnde onze Getuige.

CHRISTIAN WHITMER
JACOB WHITMER
PETER WHITMER, JR.
JOHN WHITMER

HIRAM PAGE
JOSEPH SMITH SR.
HYRUM SMITH
SAMUEL H. SMITH

ACHTERGROND: DEL PARSON, JOSEPH SMITH VERTAALT HET BOEK VAN MORMON; INZET RECHTS: DALE KILBOURN, ACHT GETUIGEN ZIEN DE PLATEN VAN HET BOEK VAN MORMON

van de best gestaafde feiten in de geschiedenis van de heiligen der laatste dagen. Behalve Joseph Smith hebben nog elf officiële getuigen en diverse onofficiële getuigen verklaard dat de platen bestonden. Sommigen van hen hebben niet alleen de platen gezien, maar bovendien een indrukwekkende, bovennatuurlijke bevestiging gekregen dat de platen echt waren. Uiterst nauwgezet onderzoek naar die getuigen heeft hun betrouwbaarheid en het waarheidsgehalte van hun verslagen bevestigd.

Daarbij komt nog dat we, hoewel de critici van de profeet zijn beweringen over de gouden platen belachelijk vonden, nu weten dat het vastleggen van godsdienstige teksten op metalen (soms gouden) platen in de oudheid gebruikelijk was. Nu is inderdaad bekend dat dit gebruikelijk was in hetzelfde gebied en op dezelfde plaats waar de mensen van het Boek van Mormon vandaan kwamen. In feite hebben we met de koperen rol en ander materiaal uit de Dode Zee een bijna exacte parallel: net als de oude platen van de Nephieten zijn die materialen vlak voor een militaire ramp verzegeld in een heuvel opgeborgen om ze te bewaren voor de toekomst.

Het Boek van Mormon is geschreven in 'hervormd Egyptisch' (Mormon 9:32). De meesten die dit onderwerp bestudeerd hebben, concluderen dat dit aangeeft dat de Hebreeuwse taal in aangepaste, Egyptische tekens werd geschreven. De laatste jaren zijn we te weten gekomen dat diverse andere oude documenten in dezelfde stijl geschreven zijn.

Op de titelpagina van het Boek van Mormon staat dat het door 'de gave en macht van God' tevoorschijn zal komen. Recent bewijs en onderzoek toont aan dat het wel op die manier moest gebeuren.

Hoewel de inhoud van het Boek van Mormon door veel hedendaags onderzoek ondersteund wordt, kan men alleen door de macht van de Heilige Geest weten of het boek waar is.

Bovendien is bewezen dat de vertaling en het dicteren van het boek in ongeveer 63 werkdagen tot stand werd gebracht — een intens tempo, zonder herschrijvingen of correcties, van ongeveer 8,5 bladzijde (van de huidige Engelse uitgave) per dag.

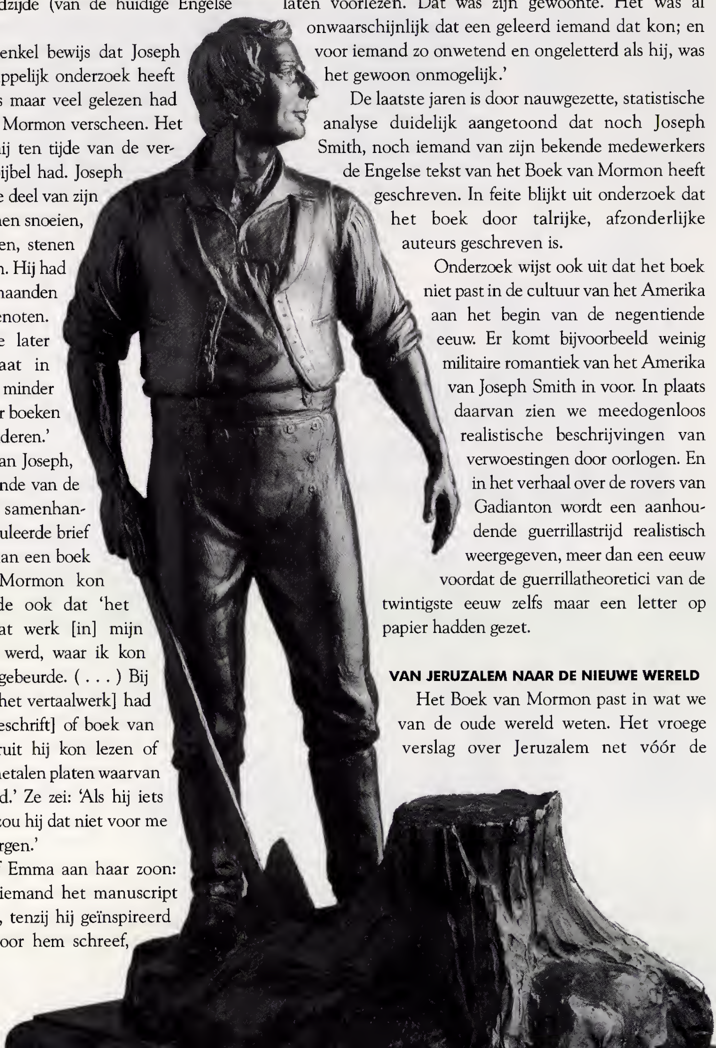
Verder is er geen enkel bewijs dat Joseph Smith enig wetenschappelijk onderzoek heeft gedaan of dat hij zelfs maar veel gelezen had voordat het Boek van Mormon verscheen. Het is zelfs mogelijk dat hij ten tijde van de vertaling niet eens een bijbel had. Joseph Smith had het grootste deel van zijn jeugd besteed aan bomen snoeien, kreupelhout verbranden, stenen verwijderen en ploegen. Hij had hoogstens een paar maanden formeel onderwijs genoten. Zijn moeder vertelde later dat hij, zelfs tot laat in zijn tienerjaren, 'veel minder belangstelling had voor boeken dan de rest van de kinderen.'

Emma, de vrouw van Joseph, zegt dat hij aan het einde van de jaren twintig, 'geen samenhangende en goed geformuleerde brief kon schrijven, laat staan een boek als het Boek van Mormon kon dicteren.' Ze vertelde ook dat 'het grootste deel van dat werk [in] mijn aanwezigheid gedaan werd, waar ik kon zien en weten wat er gebeurde. (. . .) Bij geen enkel deel van [het vertaalwerk] had Joseph Smith enig [geschrift] of boek van welke aard ook waaruit hij kon lezen of dicteren, behalve de metalen platen waarvan ik wist dat hij die had.' Ze zei: 'Als hij iets dergelijks gehad had, zou hij dat niet voor me hebben kunnen verbergen.'

Bovendien schreef Emma aan haar zoon: 'Ik weet zeker dat niemand het manuscript had kunnen dicteren, tenzij hij geïnspireerd was; want toen ik voor hem schreef, dicteerde je vader me urenlang; en na de maaltijd of na onderbrekingen begon hij altijd waar hij opgehouden was, zonder het manuscript in te kijken of een deel te laten voorlezen. Dat was zijn gewoonte. Het was al onwaarschijnlijk dat een geleerd iemand dat kon; en voor iemand zo onwetend en ongeletterd als hij, was het gewoon onmogelijk.'

De laatste jaren is door nauwgezette, statistische analyse duidelijk aangetoond dat noch Joseph Smith, noch iemand van zijn bekende medewerkers de Engelse tekst van het Boek van Mormon heeft geschreven. In feite blijkt uit onderzoek dat het boek door talrijke, afzonderlijke auteurs geschreven is.

Onderzoek wijst ook uit dat het boek niet past in de cultuur van het Amerika aan het begin van de negentiende eeuw. Er komt bijvoorbeeld weinig militaire romantiek van het Amerika van Joseph Smith in voor. In plaats daarvan zien we meedogenloos realistische beschrijvingen van verwoestingen door oorlogen. En in het verhaal over de rovers van Gadianton wordt een aanhoudende guerrillastrijd realistisch weergegeven, meer dan een eeuw voordat de guerrillatheoretici van de twintigste eeuw zelfs maar een letter op papier hadden gezet.

ACHTERGROND LINKS: FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND; RECHTS: DEE JAY BAWDEN, *PIONIER-PROFEET*

VAN JERUZALEM NAAR DE NIEUWE WERELD

Het Boek van Mormon past in wat we van de oude wereld weten. Het vroege verslag over Jeruzalem net vóór de

Hoewel het zonder enig wetenschappelijk onderzoek in ongeveer 63 werkdagen vertaald is, bevat het Boek van Mormon een nuchter en realistisch, historisch verhaal, compleet met opmerkelijke profetieën zoals bijvoorbeeld de ontdekking van de Nieuwe Wereld door Columbus.

Babylonische gevangenschap wint aan geloofwaardigheid naarmate er meer onderzoek gedaan wordt. Bijvoorbeeld: de naam van Lehi's vrouw, Sariah, die voorheen buiten het Boek van Mormon onbekend was, is aangetroffen in oude, Joodse documenten uit Egypte. Zo past ook de niet-bijbelse naam *Nephi* bij de tijd en de plaats van de eerste persoon in het Boek van Mormon die deze naam draagt. Het feit dat Nephi Laban doodde en de manier waarop de Heer dat rechtvaardigde, kan nu beschouwd worden als een instructie die gericht was op de cultuur van Nephi's tijd.

De beelden in Nephi's visioen zijn diep geworteld in de oude symboliek van het Midden-Oosten waarvan Joseph Smith niet op de hoogte geweest kan zijn. Bovendien zijn de voorspellingen opvallend accuraat. Denkt u eens aan 1 Nephi 13:12, een fragment dat volgens de meesten over Christoffel Columbus gaat: 'En ik keek en zag onder de volken een man, die door vele wateren van het nageslacht van mijn broeders was gescheiden. En ik zag, dat de Geest Gods op de man nederdaalde en op hem inwerkte, en hij ging over de vele wateren naar de nakomelingen mijner broeders, die in het beloofde land waren.'

Velen hebben Columbus gezien als een avonturier. Maar door de recente publicatie van Columbus' *Book of Prophecies* zien we hoe nauwkeurig de beschrijving in het Boek van Mormon is. Hij zegt dat hij door de Heilige Geest geleid werd en dat hij niet alleen graag het christendom wilde verspreiden, maar ook bijbelse profetieën in vervulling wilde laten gaan. Tot zijn favoriete teksten behoorde Johannes 10:16, met de verwijzing naar de 'andere schapen', en de teksten van Jesaja over de mensen op de 'eilanden der zee'. Dat zijn de teksten die op de mensen in het Boek van Mormon slaan.

In zijn verhandeling uit 1952, 'Lehi in the Desert', belichtte Hugh Nibley de reis van Lehi vanuit Jeruzalem, door die langs de kust van het Arabisch schiereiland te plaatsen. Sindsdien hebben wetenschappers en onderzoekers ons meer inzicht gegeven in die route door dat gebied te bezoeken en systematisch te inspecteren, waardoor we met grote waarschijnlijkheid kunnen vaststellen dat

bepaalde plaatsen in Arabië in het Boek van Mormon gesitueerd kunnen worden. Het verslag van Lehi's reis in het Boek van Mormon bevat een nauwkeurige beschrijving van talrijke geografische omstandigheden in Arabië, maar geen enkele wetenschapper in de negentiende eeuw, laat staan Joseph Smith, kon dat weten.

Het verhaal van Lehi's reis van Jeruzalem naar de Nieuwe Wereld bleef in de herinnering van zijn nakomelingen, die het zagen als een bewijs van Gods wonderbaarlijke macht, en als een gebeurtenis die veel overeenkomst vertoonde met de vroegere bevrijding van de Israëlieten uit de Egyptische slavernij. In feite blijkt uit zorgvuldige, hedendaagse lezingen dat de termen waarmee Lehi's reis beschreven en herdacht werd, stammen uit het bijbelse verslag van de Exodus. De literaire opzet van het verhaal is verfijnd en vindt zijn oorsprong in het Nabije Oosten.

CULTUUR VAN DE OUDE WERELD IN DE NIEUWE WERELD

Tot in de kleinste details blijkt dat het Boek van Mormon zijn wortels heeft in het oude Nabije Oosten. Het betalingssysteem dat in Alma 11:3–19 beschreven wordt, doet denken aan de oude, economische wetgeving van Babylonië. En na de executie van Zemnarihah (zie 3 Nephi 4:28) werd de boom waaraan hij was opgehangen ritueel omgehakt, precies zoals de oude Joodse wet voorschreef. De eed van trouw van de Nephitische soldaten in Alma 46:21–22 is gelijkvormig aan de militaire eed onder de oude Israëlitische en Hittitische krijgers. En de vloek die in Alma 30:49 over Korihor wordt uitgesproken waardoor hij niet meer kan spreken, vertoont treffende, oude parallellen.

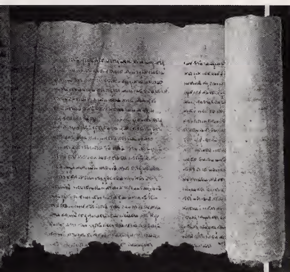
De tijdloze toespraak van koning Benjamin in Mosiah 2–5 beslaat ongeveer twaalf bladzijden in de huidige Engelse uitgave, wat inhoudt dat Joseph Smith deze met leerstellingen doorspekte tekst van bijna vijfduizend Engelse woorden in iets meer dan een dag gedicteerd heeft. Recent onderzoek wijst uit dat de toespraak nauw verbonden is met het oude Israëlitische Loofhuttenfeest en de Verzoendag, met oude contract- en verbondsformules en vroegere kroningsfeesten in het Nabije Oosten. Zelfs de omstandigheid waarin de toespraak gehouden werd — de koning stond op een toren (zie Mosiah 2:7)

Het verslag in het Boek van Mormon van Lehi's reis op het Arabische schiereiland is indrukwekkend accuraat met betrekking tot bepaalde geografische omstandigheden. Geen enkele wetenschapper uit de negentiende eeuw had die details kunnen weten, en zeker Joseph Smith niet.

— is qua ritueel passend voor de gelegenheid. Maar de profeet Joseph Smith kon dat niet in de Bijbel of een ander boek gelezen hebben.

Zo kan hij ook niet geweten hebben dat de oude Hebreeuwse term *'moshia'* duidt op een door God aangestelde voorvechter voor gerechtigheid, wiens zending het is een uitverkoren volk vooral met geweldloze middelen te bevrijden van onderdrukking. De term komt niet voor in de King-Jamesvertaling van de Bijbel. Maar die geweldloze bevrijding is wel het hoofdthema van het boek Mosiah.

Sommigen hebben getwijfeld aan Nephi's profetie dat Christus in het land Jeruzalem geboren zou worden, maar de Dode-Zeerollen tonen aan dat Betlehem vroeger beschouwd werd als een stad in het 'land Jeruzalem'.

Dat er in het Boek van Mormon twee mannen met de naam Alma voorkomen, heeft veel commentaar uitgelokt. Critici zeggen dat *Alma* een meisjesnaam is en eerder Latijns dan Hebreeuws. Ze hebben gelijk. Als Joseph Smith de naam *Alma* in het begin van de negentiende eeuw gekend had, zou hij die als een meisjesnaam hebben gekend. Recente vondsten tonen echter aan dat *Alma* in het Nabije Oosten ook voorkomt als een Semitische jongensnaam — net als in het Boek van Mormon.

In Alma 7:10 wordt voorzegd dat Jezus 'geboren [zal] worden uit Maria te Jeruzalem, dat het land onzer voorvaderen is'. Is dat een vergissing? We weten dat Jezus in Betlehem geboren is. Maar door recente ontdekkingen is nu duidelijk dat Betlehem vroeger beschouwd kon worden en ook beschouwd werd als een stad in 'het land Jeruzalem'.

In een onlangs vrijgegeven tekst van de Dode-Zeerollen staat bijvoorbeeld — in een tekst uit de tijd van Jeremia (en dus uit die van Lehi) — dat de Joden van die periode 'gevangen werden genomen uit het land Jeruzalem'. Joseph Smith kon dat echter niet uit de Bijbel hebben, want dat staat er niet met die woorden in.

Nog een krachtig bewijs van de ouderdom van het verslag is de recente ontdekking in het Boek van Mormon van de karakteristieke literaire structuur of stijlfiguur die we kennen als *chiasme* — een retorisch patroon van drie parallelle zinnen dat door bijbelse geleerden tot tientallen jaren na de dood van Joseph Smith over het hoofd is gezien. Dezelfde literaire structuur is nu in precolumbiaans Amerika gevonden. Een aantal voorbeelden van chiasme in het Boek van Mormon komen in het Hebreeuws meer tot hun recht dan in het Engels, wat een opmerkelijk spoor is naar de oorspronkelijke taal van het Boek van Mormon.

Veel van zulke aanwijzingen vinden we in de plaatsnamen in het boek. *Jershon* is bijvoorbeeld de naam van een plaats die de Anti-Nephi-Lehieten aangewezen kregen als 'erfland' (Alma 27:22). In het Hebreeuws betekent *Jershon* 'erfland'. Joseph Smith kan dat in zijn tijd gewoon niet geweten hebben.

De gelijkenis van de olijfboom in Jakob 5 wijst op een grondige kennis van de olijventeelt, veel grondiger dan Joseph Smith, die in het noordoosten van Amerika opgroeide, gehad kon hebben. Maar het komt indrukwekkend gedetailleerd overeen met wat we lezen in oude boeken over de olijvencultuur. Zo vertoont ook de beschrijving van de grote verwoesting in 3 Nephi 8 opmerkelijke overeenkomsten met wat hedendaagse wetenschappers te weten zijn gekomen over ingrijpende geologische gebeurtenissen, en met historische verslagen over dergelijke rampen. Toch heeft Joseph Smith nooit een vulkaan gezien en nooit een aardbeving van betekenis meegemaakt. Het is ook niet waarschijnlijk dat hij veel over dat onderwerp gelezen had.

Maar Midden-Amerika — in het bijzonder Mexico en Guatemala, waar volgens sommigen veel van de gebeurtenissen in het Boek van Mormon plaatsvonden — is een gebied waar voortdurend vulkanische uitbarstingen en aardbevingen voorkomen. Intensief onderzoek door John L. Sorenson en anderen heeft de geloofwaardigheid van de ingewikkelde geografische gegevens in het Boek van Mormon aangetoond. Dat onderzoek geeft aan dat er op allerlei manieren verband bestaat met wat we nog steeds

over het leven in het oude Midden-Amerika te weten komen.

SAMENVATTING

Heiligen der laatste dagen moeten het Boek van Mormon nooit vanzelfsprekend vinden. Het feit alleen al dat het bestaat is verbazingwekkend. Dat het aan het licht gebracht is door een bijna volkomen ongeletterde jongeman vormt een uitdaging voor de hele wereld. Toch is het geschiedkundige verhaal nuchter en realistisch. De inhoud is rijk, diepzinnig en onnaspeurbaar complex. En hoewel het in snel tempo gedicteerd is, bevat het een heel samenhangend en ingewikkeld verhaal met talloze plaatsaanduidingen, persoonsnamen en citaten.

Mensen die ervoor kiezen het Boek van Mormon te verwerpen, zullen de nieuwe bewijzen die de authenticiteit van het Boek van Mormon staven, moeten negeren. En hoewel we nooit zullen 'bewijzen' dat het Boek van Mormon waar is, zijn er duidelijke aanwijzingen dat het precies is wat het voorgeeft te zijn — een boek dat waard is om grondig bestudeerd te worden. Laten we er aandacht aan besteden en erover bidden. Duizenden uren onderzoek hebben geleid tot de productie van de vele huidige studies van het Boek van Mormon, die een zegen voor de heiligen der laatste dagen zijn. Die studies kunnen niet lichtvaardig terzijde worden geschoven.

De conclusie is dat veel hedendaagse aanwijzingen een ondersteuning zijn van het krachtiger getuigenis van de Heilige Geest dat het Boek van Mormon waar is. Joseph Smith, die het vertaald heeft, was wat hij beweerde te zijn — een profeet van God. En hij deed wat hij beweerde te doen — hij diende als het werktuig waarmee Jezus Christus zijn kerk hersteld heeft. Samen vormen het Boek van Mormon en De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen de bevestiging dat Jezus de Christus is, de goddelijke Heiland van de wereld en dat Hij op een dag zal komen op de manier die in de Schriften is aangekondigd. □

De bibliografie bij dit artikel is in het Engels verkrijgbaar bij Liahona, *Floor 24, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA.*

Vermeldingen van grote verwoestingen in het Boek van Mormon komen in detail overeen met wat de hedendaagse wetenschap aantoont omtrent rampzalige, geologische gebeurtenissen, en met historische verslagen van dergelijke rampen. Toch had Joseph Smith nog nooit een vulkaan gezien of een aardbeving van betekenis meegemaakt.

LINKS: MET TOESTEMMING VAN YIGAEL YADIN EN HET MUSEUM TOMBE VAN HET BOEK, JERUZALEM; *RECHTS:* GARY L. KAPP, *ALMA EN AMULEK IN DE GEVANGENIS* (DETAIL)

Een les met een ontbijtbordje

Kara Hunt
ILLUSTRATOR: JERRY THOMPSON

Zegeningen komen soms in een slordige verpakking.

Ik weet zeker dat elke moeder gedacht heeft dat van haar leven een prachtige komedie gemaakt zou kunnen worden — of een goede rampenfilm. Zo voelde ik me ook op een bepaalde ochtend.

Ik had een warm ontbijt klaargemaakt, en mijn oudste kinderen waren met een tevreden glimlach op hun gezicht naar school gegaan. Toen mijn zoon van twee wakker werd, plantte ik hem op een kruk aan de keukentafel, zette een bordje cornflakes voor hem neer en ging eventjes de keuken uit. Helemaal fout.

Sommige situaties zijn zo slecht dat ze vragen om een reactie — en dit was er een van. Toen ik terugkwam, zaten er cornflakes op elke centimeter die mijn zoon met zijn lepel als katapult kon bereiken. Verbluft staarde ik ernaar. Toch had ik bewondering voor zijn grondigheid. Ik was stomverbaasd wat hij met de inhoud van één schaaltje tot stand had gebracht.

Mijn blik viel op de klok op de oven. Door klonten cornflakes heen zag ik hoe laat het was en toen kwam ik tot mijn positieven. Binnen een uur moest ik voor een vergadering op de school van mijn kinderen zijn. Moest ik me gaan verkleden en hopen dat dit een nachtmerrie was waaruit ik zou ontwaken, of moest ik de realiteit onder ogen zien en proberen mijn keuken terug te vinden onder die nieuwe laag bekleding?

Ik besloot de cornflakes te verwijderen nu het nog kon. Met een verwilderde blik naar mijn zoon — die nog steeds hoog op zijn kruk zat, met het korrelige drap in zijn piekerig haar — stroopte ik mijn mouwen op en gleed en glibberde naar het aanrecht. Ik vond een theedoek en begon aan de schoonmaak.

Na wat mij voorkwam als een eeuwigheid schrobben, kon ik vooruitgang zien. Ik keek weer naar mijn zoon en besefte dat hij nog nooit van zijn leven zo lang op één plaats had gezeten. Óf hij vond er buitensporig veel genoegen in mij zo hard te zien werken, óf hij zat met steeds harder wordende cornflakes aan zijn zetel vastgeplakt.

Hij zei niets, keek alleen maar naar me. Toen zag ik het — iets wat ik nog nooit gezien had: berouw op het gezicht van een kind van twee.

'Sorry, mammie.' Zijn grote, bruine ogen glinsterden van de ingehouden tranen.

Waarom moest hij dat nu net zeggen toen ik kalm genoeg was om hem op zijn kop te geven? Ik keek naar de klok en wist dat ik mijn vergadering was misgelopen. Dus spoelde ik nijdig mijn doek uit en begon hem schoon te boenen.

Toen ik hem schoon genoeg had om hem aan te raken zonder aan hem vast te blijven plakken, pakte ik hem op. Onmiddellijk sloeg hij zijn mollige armpjes om mijn nek en nestelde zich in mijn zachte, pluizige ochtendjas. Met een zucht ging ik zitten en aaide zachtjes over zijn rug.

Mijn geest dwaalde af naar een dromerige wereld waar de keuken glom, waar altijd maar weinig bordjes vuil werden, de vloer zelden geveegd hoefde te worden en de koekjes langer dan een kwartier in de trommel bleven — waar de badkamers naar dennenbossen roken, de gastendoekjes niet vol zaten met vettige vlekken, en de badkuip niet vol zat met diverse actiefiguurtjes. Ik zag opgemaakte bedden voor me, schone vloeren en wasgoed dat tot de wasdag in de wasmand bleef. Schitterend! Maar hoe verdrietig toch.

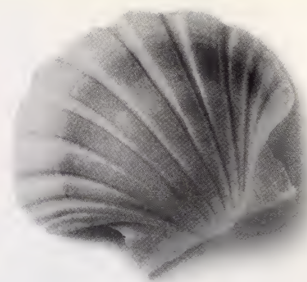
Geen armpjes meer om mijn nek of stevige kusjes op mijn mond. Geen onvoorwaardelijke knuffels meer, ondanks mijn boosheid. Geen verhaaltjes meer voor het slapengaan of vol verwachting kijken naar nieuw leven dat schuchter in een papieren bakje uit de aarde omhoog komt. Geen zelfgemaakte moederdagkaarten of kunstwerken meer. Met Kerstmis geen in krantenpapier verpakte tandenstokerhouders meer van klei.

Dat was genoeg.

Hoewel het frustrerend was dat er vlekken op het vloerkleed zaten, dat je je steeds een weg moest banen door speelgoed en vuile sokken, en dat je potloodkrassen van het nieuwe behang moest verwijderen, realiseerde ik me dat die zaken onbelangrijk waren in vergelijking met de betovering die mijn kinderen in mijn leven brachten. Glimlachend trok ik mijn zoon dichter tegen me aan en bedankte de hemel voor puinhopen, want die gaan hand in hand met vreugde. □

ZO VADER, ZO ZOON

Toen mijn vader erg veranderde, veranderden ook mijn gevoelens voor hem.

Fraser Aumua, verteld aan Laury Livsey

FOTOGRAFEN: LAURY LIVSEY EN LANA LEISHMAN

In mijn jeugd was mijn moeder als enige in onze familie lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Elke zondag ging ze alleen naar de kerk omdat mijn vader wilde dat zijn kinderen naar de methodistenkerk gingen. Maar mijn vader ging helemaal niet naar de kerk.

In 1989 veranderde dat. Ik liet me dopen en binnen twee maanden liet ook mijn vader zich dopen. Later werd hij mijn bisschop.

Het was een verbazingwekkende verandering voor mijn vader en ik herinner me dat heel goed. Nu wil ik worden zoals hij. Ik zal je vertellen waarom.

Voordat mijn vader lid werd van de kerk, deed hij alles wat verkeerd was. Hij dronk steeds. Ik heb mijn vader dronken gezien. Ik heb hem zien roken. Hij zat thuis maar televisie te kijken. We waren niet erg gelukkig.

Nu is het helemaal anders. Hij is heel rustig, en hij bespreekt met me hoe ik de leringen van het evangelie in mijn leven kan toepassen. Elke avond vóór ons avondgebed spreekt hij met ons allemaal over het evangelie en het belang ervan.

Vroeger probeerden we 's avonds te bidden, maar mijn vader deed nooit mee. Het leek of het hem niets uitmaakte. Maar nu maakt hij er een punt van dat we elke avond samenkomen om onze hemelse Vader te bedanken.

Het is mooi om te zien welke veranderingen de kerk in ons gezin teweeg heeft gebracht. Ik weet dat ik, als mijn vader was blijven doen wat hij voor die tijd deed — roken en drinken — zijn voorbeeld misschien wel gevolgd zou hebben en gedacht zou hebben dat het zo moest. En hij had me niet kunnen vertellen dat ik ermee moest ophouden omdat hij het zelf ook deed.

Maar hij is nu lid van de kerk en omdat hij dat andere leven geleid heeft, weet hij dat ik er niet gelukkig van zou worden.

Mijn vader zegt ook met nadruk dat mijn jongere broers en zussen naar me opkijken omdat ik de oudste zoon ben. Hij zegt dat zij me zullen navolgen en dat ik voor hen een voorbeeld van rechtschapenheid moet zijn. Dat probeer ik.

Het is echt een zegen voor me dat ik een vader heb die het priesterschap in ere houdt. Hij praat altijd met me over het priesterschap voordat ik een toespraak houd of het avondmaal zegen. Hij herinnert me eraan dat ik priesterschapsdrager ben en dankbaar moet zijn voor het priesterschap omdat niet alle mannen dat hebben.

Veel tieners hier in West-Samoa roken en drinken en doen dingen die ze zouden moeten nalaten. Het voorbeeld van mijn vader is voor mij een soort bescherming.

Omdat mijn vader de weg wijst, is het veel gemakkelijker om de leringen van Jezus Christus op te volgen. En daar ben ik dankbaar voor. □

‘Heer, hier ben ik’

Een van de grote avonturen in het leven is de ontdekking van de vreugde die voorvloeit uit onzelfzuchtig dienstbetoon. In feite worden we vooral gekenmerkt als volgelingen van Jezus Christus door onze bereidheid om God en onze medemens te dienen. President Thomas S. Monson, eerste raadgever in het Eerste Presidium, legt uit: ‘Als een gouden draad, geweven in het tapijt van het leven, is de tekst op het etiket van een nederig hart. Dat gold voor de jonge Samuël; zo beleefde Jezus het. (. . .) Moge het altijd het etiket zijn wat op ieder van ons van toepassing is: “Heer, hier ben ik.” [Zie 1 Samuël 3:3–10; Abraham 3:27.]’ (‘Etiketten’, *Liahona*, september 2000, blz. 7.) ❋ Het volgende verhaal verduidelijkt het discipelschap van leden die tegen de Heer gezegd hebben: ‘Heer, hier ben ik.’

Dienstbetoon ‘in het klein’

Nancy R. Re de Cifuentes

In Córdoba (Argentinië) woont een opmerkelijk man, Natalio Virazapia. Hij is een nakomeling van Boliviaanse en Chinese voorouders, werd geboren in 1922 en woont nu alleen in povere omstandigheden en verdient de kost als landarbeider.

Broeder Virazapia beschouwt zichzelf als een werktuig in de handen van de Heer en helpt zijn broeders en zusters in nood. Waar er maar een plekje is om te zaaien, daar vind je zijn gehavende fiets. Op dat lapje grond zaait hij maïs of andere groenten — voedsel waarmee uiteindelijk gezinnen in behoeftige omstandigheden gevoed zullen worden. Hoewel hij zelf geen grond bezit, schijnt hij altijd ruimte voor zijn zaad te vinden, en de Heer zegent hem met overvloedige oogsten. Vaak brengt hij bossen wortelen, kool of snijbiet mee naar de kerk om dat met de andere leden te delen.

‘Ik heb niet veel’, zegt hij. ‘Ik kan alleen maar helpen met dit kleine lichaam dat me van de ene plaats naar de andere brengt. Door de kerk en de leringen van het evangelie heb ik met mijn handen leren werken voor anderen.’ Zijn ruwe werkhanden zijn inderdaad een bewijs van de kleine overwinningen die hij behaald heeft. Die verraden een bestendige liefde voor zijn Vader in de hemel, voor de grond en voor zijn naasten.

Sommige mensen zijn gewoon al tevreden als ze van het bestaan van onze hemelse Vader afweten. Broeder Virazapia gebruikt zijn gaven om Hem te verheerlijken.

ILLUSTRATOR: BRIAN CALL; HEINRICH HOFMANN, *CHRISTUS EN DE RIJKE JONGELING* (DETAIL)

Wie heeft mijn hulp nodig?

Melanie Price Wellman

Als studente kreeg ik eens een prachtige ZHV-les over dienstbetoon. De lerares zei: 'Als u bidt of onze hemelse Vader uw ogen wil openen voor de behoeften van anderen zodat u hen kan helpen, dan zal Hij dat doen.'

Die uitspraak is me bijgebleven. Ik wilde anderen wel helpen, maar ik had er niet aan gedacht mijn hemelse Vader om hulp te vragen. Dus besloot ik het te proberen. De volgende morgen knielde ik neer en bad: 'Hemelse Vader, als er iemand is die vandaag mijn hulp nodig heeft, laat me dat dan alstublieft weten.' Ik beëindigde mijn gebed en ging naar school.

Door de drukte van de dag vergat ik mijn gebed. 's Middags ging ik naar de kruidenier. Toen ik voor de kassa in de rij stond, zag ik een oudere vrouw met een stok. Ik glimlachte naar haar en keek naar de levensmiddelen die ze kocht. Ik dacht: *Hoe krijgt ze dat allemaal thuis?* Ik zette de gedachte van me af, betaalde en liep naar de uitgang. Ik zag de vrouw naast haar auto staan terwijl een winkelbediende haar boodschappen in de achterbak laadde. Weer kwam de gedachte in me op: *Hoe krijgt ze dat allemaal in haar huis?*

Een beetje gefrustreerd reageerde ik: *Maar wat kan ik doen? Haar volgen naar haar huis?* Ik kreeg onmiddellijk een sterk gevoel dat het goed was. Dus gaf ik eraan toe en reed achter haar aan. Ik dacht steeds: *Dit is krankzinnig! Waarom achtervolg ik die vrouw?* Al gauw kwamen we bij het flatgebouw waar ze woonde. Ik holde naar haar toe en vroeg: 'Kan ik u helpen met die boodschappen?'

Verbluft keek de vrouw me aan en vroeg of ik in de buurt woonde. Ik zei van niet. 'Werkt u hier?' vroeg ze.

Ik legde uit dat ik haar bij de kruidenier had gezien en me bezorgd had afgevraagd hoe ze al die boodschappen in huis moest krijgen. Op dat punt keek ze met tranen in de ogen naar me op en zei: 'Ik heb me de hele weg naar huis afgevraagd hoe ik die boodschappen in huis moest krijgen.'

Toen ik later naar huis reed, waren mijn ogen vertroebeld door tranen. Ik had meegemaakt dat de invloed van de Heilige Geest door de macht van het gebed twee levens had aangeraakt. De woorden van Alma 17:9 schoten me te binnen: 'Zij (. . .) baden veel, dat de Here hun een deel van zijn Geest zou geven om hen te vergezellen en bij hen te blijven, opdat zij middelen in de handen van God mochten zijn.'

Ik ben onze hemelse Vader dankbaar voor de bijzondere gave van de Heilige Geest die niet alleen voor onszelf een zegen is, maar ons ook helpt om anderen tot zegen te zijn.

Huisonderwijs tot het einde toe

Malcolm W. Watson

Vaak komen we door onze taken in de kerk in situaties die ideaal zijn om naastenliefde te ontwikkelen. Mijn vader had jarenlang dezelfde huisonderwijsgezinnen en dezelfde collega. Ze gingen veel houden van de gezinnen waar ze kwamen, en die gezinnen gingen op hun vriendschap vertrouwen. Wat begonnen was als een priesterschapstaak werd een hechte band van liefde.

Toen mijn vader oud was, leed hij aan een ernstige vorm van artritis en had hij grote moeite met lopen. Toch ging hij met zijn collega, die toen problemen had met zijn ogen en niet meer kon rijden, nog steeds op bezoek bij hun oude vrienden. Ze zeiden vaak schertsend dat ze samen één waren. Mijn vader reed en maakte de telefonische afspraken; zijn collega hielp iedereen met klusjes die een vastere tred vereisten.

Op een goede avond hielden ze stil bij het huis van een zuster, maar mijn vader kon niet uitstappen. Hij zei tegen zijn collega: 'Loop jij erheen en vraag of ze bij de deur wil komen, dan kan ik naar haar zwaaien.'

Zijn collega liep langzaam de trap op en vroeg of de zuster bij de deur wilde komen om naar mijn vader te zwaaien. Hoewel ze gehandicapt was en niet goed kon lopen, zei ze: 'Laat ik dat niet doen. Na al die jaren dat jullie bij mij zijn gekomen, loop ik deze keer naar de auto om jullie te bezoeken.'

Ze hielpen elkaar de deur uit en de trap af naar de auto om mijn vader te groeten. Mijn vader deed het portier open en in de schemering praatten ze met elkaar totdat het te donker was om nog iets te zien.

Dat was de laatste keer dat mijn vader met zijn collega op huisonderwijs ging. De volgende maand was mijn vader overleden. Kort daarop volgde zijn collega en daarna die zuster.

Doordat mijn vader zich erop toelegde anderen te helpen, vriendschap met hen sloot en hen letterlijk tot het einde bleef bezoeken, gaf hij mij een schitterend voorbeeld van de manier waarop je naastenliefde ontwikkelt door toegewijd huisonderwijs.

Wie is de leerkracht?

Aiko Tokuzawa

Twee jaar nadat ik me in de kerk had laten dopen, ben ik begonnen als vrijwilligster les te geven aan zwaar gehandicapte mensen in een ziekenhuis vlak bij mijn huis in Japan. Er zijn nu heel wat jaren verstreken, en ik ben me gaan afvragen wie nu werkelijk de leerkracht is — ik of mijn leerlingen. Van hen heb ik veel geleerd over vergeving, dankbaarheid, geduld, geloof en warmte.

Ik herinner me één les in het bijzonder. Er zaten vijf vrouwen en vier mannen. Hun gemiddelde leeftijd was ongeveer dertig. Bijna iedereen was stom, en ze konden niet zelf eten of andere essentiële handelingen verrichten. Als ik met ze sprak, communiceerden ze op hun eigen manier, meestal met een soort lichaamstaal.

Hoewel ze lichamelijk gehandicapt waren, werkten ze eraan om de gaven die God hun had gegeven, te vergroten. Om ze hun eigen, individuele waarde te laten zien, las ik ze elke dag een hoofdstuk uit de Bijbel voor. Af en toe besteedde ik het grootste deel van de tijd aan praten over God en onze rol als zijn kinderen.

Op een dag schreef ik dit vers uit Psalmen op het bord: 'Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik uw inzettingen zou leren' (119:71). Onmiddellijk nadat ik die woorden had opgeschreven, begon een achtentwintigjarige man die aan een rolstoel gekluisterd was, met zijn linkerbeen op de grond te stampen om te laten zien dat hij instemde met dat vers uit de Schriften en er een getuigenis van had.

Nog een andere leerling, een man van dertig met een hart zo zuiver als dat van een kind, heeft me duidelijk gemaakt wat dankbaarheid inhoudt. Op een ochtend in het najaar kreeg hij een glas warm water in plaats van het gebruikelijke koude water. Hij was zo blij met dat warme water dat hij de rest van de dag over weinig anders praatte.

Ik herinner me een vrouw van ongeveer dertig jaar, die moeite had om met een tekstverwerker te leren omgaan. Ze stelde zich ten doel het te leren, en dat kostte haar een jaar. Ze vond het moeilijk omdat ze de vingers van haar linkerhand bijna niet kon gebruiken. Maar ze hield

vol. En toen ze het eenmaal geleerd had, stelde ze zich ten doel om nog beter te worden in wat ze geleerd had.

Zo, en op nog veel meer manieren hebben mijn leerlingen me geleerd: 'Het komt immers niet aan op wat de mens ziet; de mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan' (1 Samuël 16:7). Als we van elkaar leren en elkaar helpen, gaan we van elkaar houden. De goddelijke geest die ik in elk van mijn leerlingen zie, motiveert mij om het evangelie beter na te leven, om het voorbeeld van de Heiland beter na te volgen, om gewoon beter te *zijn*. In hen vind ik een schoonheid die het lichamelijke overstijgt en het goddelijke raakt. □

VIJF RO

Peter Arungwa ILLUSTRATOR: SAM LAWLOR

In 1993 begon ik aan een periode van vijf jaar in het Nigeriaanse leger, waar ik diende als vredeshandhaver in Liberia en Sierra Leone. Ik had me aangemeld toen ik zestien was en van school kwam. Zo jong als ik was, had ik al veel meegemaakt, maar één ervaring zal ik nooit vergeten — hij is bepalend geweest voor mijn leven — en het gebeurde in Liberia.

Mijn bevelhebbend officier, een kapitein, kwam erachter dat ik mormoon was. Hij vroeg: 'Soldaat Arungwa, ben jij mormoon?'

'Ja, kapitein', antwoordde ik. 'Ik ben mormoon.'

Voor straf moest ik in looppas vijf maal rond het kamp, in totaal ongeveer 25 kilometer. Toen ik dat op die hete, tropische dag gedaan had en hem verslag deed, zei hij op grimmige toon dat ik die straf verdiend had omdat ik mormoon was.

Hij vertelde dat hij begrepen had dat leden van de kerk Mormon aanbaden als hun God. Ik antwoordde net zo grimmig: 'Nee, kapitein!'

'Goedenavond, soldaat', blafte hij tegen me. 'Ik zie je morgen.'

Door dat gesprek was ik erg overstuur omdat ik niet wist wat me de volgende morgen boven het hoofd hing.

Uiteindelijk werd ik bij hem thuis uitgenodigd en had ik het voorrecht om over de kerk te praten en mijn getuigenis te geven. We bespraken Adams overtreding, de afval en de noodzaak van een herstelling. Zo jong als ik was, sprak ik met hem over de komst van de Heiland. Ik was opgetogen toen we bespraken wie Mormon was — iemand die Schriftuur had verkort, een profeet en een van de schrijvers van een oud verslag. Ik bood de kapitein een boek-van-mormon aan. Hij verbaasde zich dat ik niet bang was om hem deelgenoot te maken van die zaken. Hij zei dat ik de enige was in het Nigeriaanse leger die hij over Jezus Christus had horen prediken. Hij vroeg of dat kwam doordat ik mormoon was. Ik antwoordde bevestigend.

NDEN

Een jaar later heeft diezelfde bevelhebber, die toen majoor was, zich laten dopen als lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Ik voelde diepe vreugde dat iemand met mijn hulp een getuigenis had gekregen. Ik voelde me gelukkig dat ik 'slechts één ziel' (LV 18:15) in de kudde gebracht had.

Die gebeurtenis inspireerde me, en na mijn militaire dienst gaf ik gehoor aan de oproep van onze profeet om een voltijdzending te vervullen. In april 1998 beantwoordde ik die oproep en heb ik met veel enthousiasme gediend in het zendingsgebied Enugu (Nigeria).

Ik dank onze Vader in de hemel voor zijn bescherming en leiding in mijn diensttijd. Hij heeft me gezegend zodat ik mijn geloof kon behouden. Er waren veel wereldse verleidingen, maar ik had me vast voorgenomen om een gehoorzame zoon van onze hemelse Vader te blijven. Ik kan niet zeggen hoe dankbaar ik ben dat ik gewerkt heb in de wijngaard van de Heer om anderen de vreugde te laten voelen die ik voel en, naar ik hoop, de eeuwige beloning te ontvangen die Hij zijn getrouwe dienstknechten beloofd heeft. Ik weet dat er op deze aarde geen belangrijker dienstbetoon is dan het werk van een zendeling. Ik heb me voorgenomen om de wederkomst van onze Heer en Heiland, Jezus Christus, te helpen voorbereiden. □

De *Liahona* van september 2000 gebruiken

Zoekt u een verhaal of een citaat voor een toespraak, een les in de kerk, een gezinsavondles of een seminarie-devotional? In dit exemplaar van de *Liahona* kunt u een aantal nuttige ideeën vinden. (De cijfers rechts verwijzen naar de bladzijden. K=*De Kindervriend*. In elk decembernummer wordt een index van dat jaar afgedrukt.)

IDEEËN VOOR DE GEZINSAVOND

■ "'Bid voor uw vijanden'", blz. 8. Denk aan iemand die je gekwetst heeft. Hoe zou je gezegend worden als je voor hem of haar zou bidden? Hoe zou hij of zij gezegend kunnen worden?

■ 'De leden zijn de sleutel', blz. 12. Bespreek manieren waarop u een speciaal iemand of een gezin in uw wijk of gemeente zou kunnen begeleiden.

■ 'Oom Jacks belangrijkste hulpmiddel', blz. K6. Bespreek, als dat gepast is, met uw gezinsleden een ervaring waarbij een gebed beantwoord werd.

■ 'Precies op tijd', blz. K16. Welke opdrachten zou u uw gezinsleden kunnen geven om de eenheid in het gezin te bevorderen?

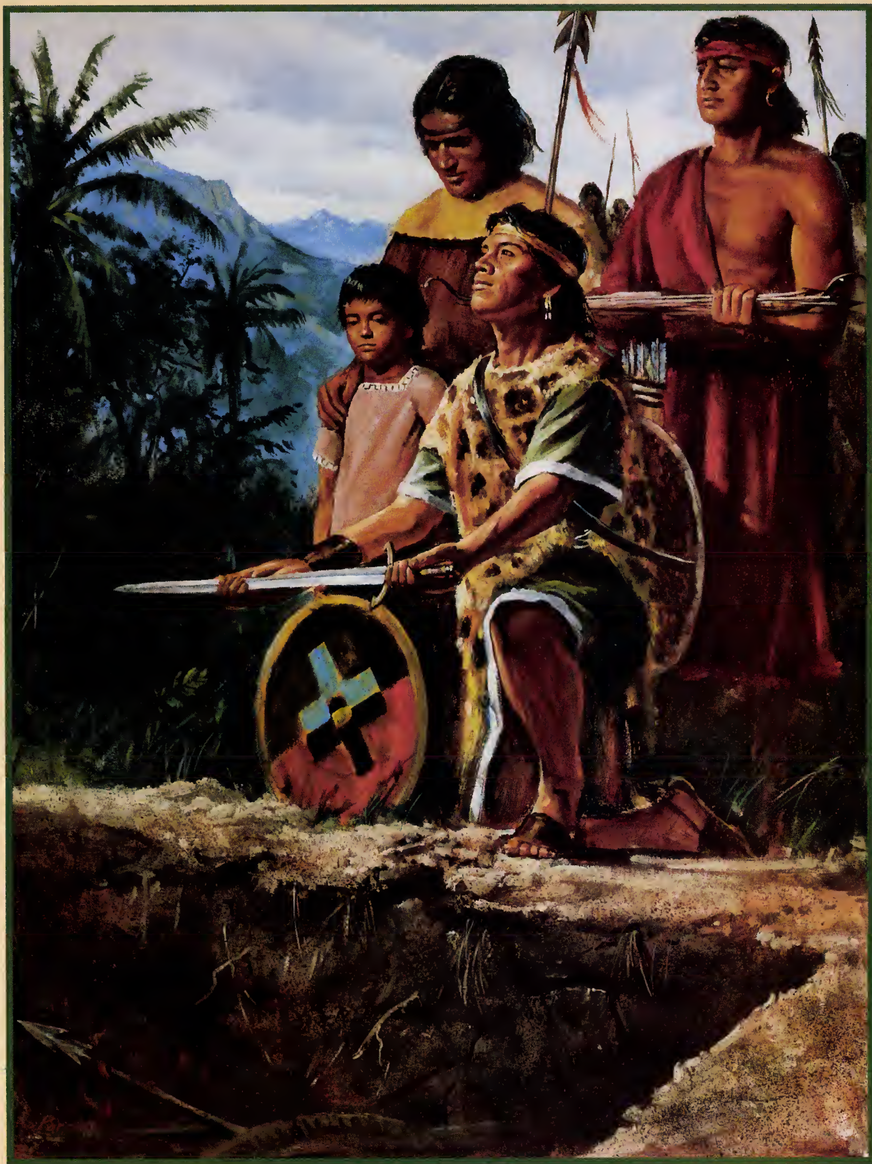

ONDERWERPEN IN DIT NUMMER

REACTIES

Wij verzoeken u om reacties, ideeën en artikelen te sturen naar *Liahona*, Floor 24, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-3223, USA; of per e-mail aan CUR-Liahona-IMag@ldschurch.org. Vermeld alstublieft uw volledige naam, adres, telefoonnummer en uw wijk of ring (of gemeente en district).

FOTOGRAAF: STEVE BUNDERSON

Del Parson, ***De Anti-Nephi-Lehieten begraven hun zwaarden***
'En toen de koning dit alles had gesproken, en al het volk tezamen was vergaderd, namen zij hun zwaarden en alle wapenen, die voor het vergieten van mensenbloed werden gebruikt, en begroeven ze diep in de aarde' (Alma 24:17).

Integer onderzoek zal niet bewijzen dat het Boek van Mormon waar is. Maar het maakt de oprechte zoeker wel duidelijk dat het de moeite waard is om er zelf achter te komen of het boek precies is wat het voorgeeft te zijn — een getuige van Jezus Christus. *Zie 'Nieuwe bewijzen staven het Boek van Mormon', blz. 28.*

DUTCH

